

DE KORHAAN

1994

VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN

DE KORHAAN

Verenigingsorgaan van de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken.

Verschijnt 5x per jaar.

Redaktie : Wim Duurland
Pieter Schut
Ruud Willemstein

Redaktieadres : Menno Simonszhof 84
1216 LM Hilversum

Verzending en ledenadministratie: Bep Dwars-Van Achterbergh
Prinsenstraat 15
1211 LS Hilversum
035-233973

Het overnemen van artikelen is uitsluitend toegestaan na overleg met de redaktie.

De redaktie behoudt zich het recht voor artikelen voor plaatsing te weigeren.

De auteurs zijn zelf voor de inhoud van hun artikelen verantwoordelijk.

inleveren copy: uiterlijk 15 april

INHOUDSOPGAVE

Van de redactie/voorzitter	2
Mutaties ledenbestand	3
Programma	4
Jaarverslag	6
Vechtplassengebied en bedreigde soorten	15
Aalscholvers rond het IJsselmeer	16
Purperreiger in Naardermeer	17
Inventarisatie Spanderswoud	18
Scholekster, vogel van het jaar	18
Knotwilgen, regen en warme soep	19
Ook België heeft een Korhaan	20
Cursus vogelherkenning	20
Subgroep Natuurbescherming	21
Een zeer oude Bosuil	22
Atlas Nederlandse roofvogels	23
Nooit te oud om vogels te kijken	24
Een Zwaluw in Brasschaat	25
Haantjes/Oproep	26
Ontvangen literatuur	27
Veldwaarnemingen	29
Index op auteur 1993	31

VAN DE REDACTIE

Net als vele anderen zijn wij dit nieuwe jaar met vele goede voornemens begonnen. Nu maar eens kijken of ze ook waargemaakt kunnen worden! De plannen om aan de Korhaan zowel qua vorm als qua inhoud een paar zaken te veranderen, beginnen langzaam maar zeker vorm te krijgen. Eind december gaf het VWG-bestuur groen licht voor de aanschaf van een personal computer en de benodigde programmatuur om ons blad een uiterlijke facelift te kunnen geven. Na een korte inwerkperiode zal deze investering hopelijk zo snel mogelijk de eerste vruchten afwerpen. In elk geval kunnen we nu al onze leveranciers van kopij (en dat zijn er gelukkig steeds meer) oproepen, om zoveel mogelijk tekst aan te leveren op floppy. Daarbij gaat onze voorkeur uit naar gebruik van WordPerfect. Maar uiteraard blijven ook stukken geleverd in elke andere vorm, mits leesbaar, in deze 28-ste jaargang van De Korhaan van harte welkom. Traditioneel bestaat de laatste pagina van deze eerste uitgave in het nieuwe jaar uit de Index op Auteur van de vorige jaargang. Wellicht handig om voorzichtig los te maken en te bewaren bij de 27-ste jaargang.

VAN DE VOORZITTER

Terugkijkend op het afgelopen jaar lijkt het wat rustiger geworden te zijn voor de vogelwerkgroep. Vergeleken met het voorgaande jubileumjaar is er wat minder publiciteit geweest en er zijn ook minder openbare activiteiten ontplooid. Toch kunnen we terugkijken op een breed scala van zinvolle activiteiten.

Dat doen we in deze Korhaan door middel van het jaarverslag, dat een goed overzicht geeft van de dingen waar we mee bezig zijn geweest. Ik doe slechts een kleine greep daaruit. De sugroep Avifauna heeft, naast de gebruikelijke tellingen, ook nog geïnventariseerd in twee gebieden. Verder waren er het afgelopen jaar twee bijzondere vogeltrektellingen, waarvoor ook weer een aantal leden in touw is geweest.

De subgroep Natuurbescherming heeft zich ingespannen met acties tegen de jacht en er is in het najaar een symposium georganiseerd over de jacht op Knobbelzwanen, mede als gevolg van initiatieven van het Knobbelzwanenplatform, dat uit onze vogelwerkgroep is ontstaan.

De redactie van DE KORHAAN
wenst u een vogelrijk 1994

Daarnaast draaiden natuurlijk ook de andere activiteiten, zoals het werk aan nestkasten, excursies, propaganda, de Korhaan en cursussen met veel inzet door.

Het bestuur van de vogelwerkgroep hield zich dit jaar bovendien nog bezig met het 'doorlichten' van de organisatie. Er was daarover al vaker van gedachten gewisseld, maar het ontstaan van een vacature voor de coördinatie van de subgroep Avifauna zorgde er voor dat er wat meer vaart achter deze plannen werd gezet. Het idee is het aantal subgroepen wat te verminderen, om de coördinatie te kunnen versterken. Zoals bekend is er voor de subgroep Avifauna nu een coördinatieteam van drie personen en is er ook voor het redactieteam van De Korhaan versterking op komst.

Een overweging bij het reorganisatieplan was ook het bundelen van gelijksoortige activiteiten die een zekere samenhang hebben. Zo zal de subgroep 'Eempolders' opgaan in de subgroep 'Avifauna'. De subgroep 'Propaganda' en de subgroep 'Korhaan' gaan samen in een geheel nieuwe subgroep 'Communicatie'. Tenslotte komt er een subgroep 'Algemene Zaken', die gericht is op een aantal ondersteunende taken die niet onder de activiteiten van de andere subgroepen vallen, zoals de ledenadministratie, bibliotheek en archief.

Met reorganiseren alléén neemt de hoeveelheid werk echter niet af. Het bestuur zoekt dan ook voor alle subgroepen mensen die zich willen gaan inzetten voor de vogelwerkgroep.

Om voor de komende jaren een goed beleid te kunnen bepalen, dat mogelijk beter aansluit bij de wensen en ideeën van de leden, zullen wij in de loop van het komende jaar een enquête houden onder alle leden van de vogelwerkgroep. Het bestuur van de vogelwerkgroep hoopt met behulp van de antwoorden van u allen zoonodig veel te kunnen verbeteren aan het aanbod van activiteiten in de organisatie van de vogelwerkgroep. Omdat dit in het belang van ons allen is, hoop ik dan ook dat alle leden hier aan mee zullen werken.

Ook voor het komende jaar staat er weer een scala van activiteiten op het programma. Er is genoeg te doen voor en met vogels, zowel in het veld als in de studeerkamer. Ik wens u dan ook met veel vertrouwen een 'vogelrijk' jaar toe!

Rob Kole.

MUTATIES LEDENBESTAND

		Tel.:	
J.J.van Eijden	Rembrandtlaan 1	1213 BE Hilversum	035-240938
P.E.P.Eyma	Lage Klompweg 882 ^{ark}	1383 PP Weesp	02945-4544
G.Hanssens	Zilverschoon 32	1402 DB Bussum	02159-14860
Mw.A.T.M.v.d.Knaap	H.Larenseweg 226	1221 AW Hilversum	035-830080
J. van Son	G.H.Breitnerln 23	1399 XE Muiderberg	02942-61356
R. Wilms (hsgen)	Ritsemalaan 1	1241 AP Kortenhoef	035-563020

Adreswijzigingen:

J.P.Dorresteyn	Grote Kreek 36	3823 JB Amersfoort	033-551588
F.J.Ettenkoven	idem		
Mw. G.M.Kroon	Aquamarin 44	1382 KL Weesp	
G.Kroon	idem		
A. de Later	Mauritslaan 14	1211 KA Hilversum	
VWG Wierhaven p/a	Landbouwstraat 23	1773 AB Kreileroord	02273-523

Bedankt:

Mw.L.Blom-van Moorst	Naarden	K. van Oostveen	Weesp
W. de Boer	Baarn	C.M. Steen	Hilversum
J.Lodewijkx	Bussum	E.Wagemakers	Baarn

PROGRAMMA

- Zondag 20 februari Ochtend-wandelexcursie bij de Huizer pier, onder leiding van Rob van Maanen.
Vertrek om 8.00 uur vanaf 't Roefje bij de Oude Haven van Huizen.
- Donderdag 24 februari "Bosroofvogels" is het onderwerp van de lezing deze avond. De heer R. Bijlsma is actief veldornitholoog en auteur van het boek "Ecologische atlas van de Nederlandse roofvogels".
Met name zullen de Havik en de Wespindief, twee roofvogels die wat betreft gedrag elkaars tegenstelling zijn, besproken worden.
De avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.
Aanvang 20.00 uur.
(Zie voor een bespreking van de Roofvogelatlas elders in deze Korhaan).
- Vrijdag 25 februari Avond-wandel-uilenexcursie o.l.v. Adri Vermeule, Dick Jonkers en Frank van de Weijer.
We hopen op deze avond o.a. de roep van mannetje en vrouwtje Bosuil te horen.
Vertrek om 20.00 uur vanaf de parkeerplaats van het Bezoekerscentrum van Natuurmonumenten in het Corversbos aan de Vaartweg in Hilversum.
- Dinsdag 8 maart Werk-contactavond in de Orangerie van Kasteel Groeneveld
Dit wordt een braakballen-avond. Het uitpluizen zal deze keer onder de deskundige leiding staan van o.a. Nico Jonker van het "NOZOS".
Meenemen een oude tandenborstel, een pincet en een loupe.
Om 19.30 gaat de deur open en we beginnen om 20.00 uur.
- Zaterdag 12 maart Dag-auto-excursie naar de Flevopolder o.l.v. Adri Vermeule en Frank van de Weijer.
Vertrek om 7.00 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum of om 7.30 uur vanaf het Muiderzand (boven op de dijk bij het restaurant)
Eten en drinken meenemen en een telescoop als u er een bezit.
- Donderdag 24 maart Jaarvergadering.
Na de pauze een lezing over de Galapagos eilanden, een bijdrage uit eigen kring. Een reisverslag aan de hand van een dia-serie.
Bij een bezoek aan de Galapagos eilanden kan de telescoop en ook de telelens wel thuis gelaten worden omdat je letterlijk "oog in oog" met de vogels staat.
- Zaterdag 26 maart Dag-wandelexcursie rond het Naardermeer met een bezoek aan de vogel-observatiehut aldaar, onder leiding van Guus Proost en Johan van Galen Last.
Vertrek om 6.30 uur vanaf het NS-station Naarden/Bussum, aande voorkant.
- Zondag 10 april Ochtend-wandelexcursie Hoorneboeg en Zwarte Berg o.l.v. Gerard Mijnhout en Wim Leclerq.
Vertrek om 6.15 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.
Dit wordt (nog onder voorbehoud) een openbare excursie.
- Dinsdag 12 april Werk-contactavond in de Orangerie van Kasteel Groeneveld
Vanaf 19.30 uur bent u welkom.

22-23-24 april Voorjaarsweekend naar het Nationale Park Schiermonnikoog, een bijzonder boeiend/bloeiend stukje Nederland.
Wilt u mee, geef u dan zo snel mogelijk schriftelijk op bij Joke van Velsen. Wie zich telefonisch heeft opgegeven moet de afspraak toch nog even schriftelijk bevestigen. Vermeld daarbij behalve uw naam, adres en telefoonnummer, ook of u eventueel beschikt over een auto.
Maak de kosten ad f 100,- vóór 1 maart over op postrekening nr. 2529179 t.n.v. de penningmeester van de VWG Het Gooi e.o., L.Mudde te Weesp, met vermelding van "Voorjaarsweekend Schiermonnikoog".
U moet meenemen: een bord, bestek, beker, slaapzak, hoeslaken, kussen en behalve verrekijker en/of telescoop ook goede wandelschoenen en/of laarzen, een handdoek, vaatdoek en een thermoskan. Vergeet niet brood en drinken mee te nemen voor vrijdagavond en voor zaterdagochtend.

Donderdag 28 april Lezing over de Lepelaar.
De heer J.Jonker is auteur van het rapport van Vogelbescherming: "Voedselgebieden van de Lepelaar in Noord-Holland". De broed- en voedselgebieden van de Lepelaar in Nederland zullen worden besproken. Verder komen de trekroutes en de overwinteringsgebieden van de Europese Lepelaars aan de orde.
De avond wordt gehouden in de Goede Herderkerk aan de Simon Stevinweg hoek Lieven de Keylaan te Hilversum.
Aanvang 20.00 uur.

Zaterdag 7 mei: Ochtend-wandelexcursie Oppad-Kromme Rade, o.l.v. Rick en Inge van den Akker.
Vertrek om 5.30 uur vanaf het Oosterspoorplein (achterkant centraal station) in Hilversum. Er is daar weinig parkeergelegenheid, dus graag met volle auto's rijden.

Donderdag 19 mei: Avond-wandelexcursie PEN-eiland, o.l.v. Jelle Harder en Rob van Veen.
Vertrek om 19.00 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum.

Zondag 12 juni: Ochtend-wandelexcursie Zanddijk, o.l.v. Dick Jonkers.
Vertrek om 5.00 uur vanaf de parkeerplaats bij het ontspanningspark Oud-Valkeveen. (Dat is aan het eind van de Valkeveenselaan in Naarden).

Zaterdag 25 juni: Ochtend-vaarexcursie Botshol, o.l.v. Sietse de Vries van Natuurmonumenten.
Vertrek om 6.30 uur vanaf het Oosterspoorplein in Hilversum. er kunnen max. 25 mensen mee.
S.v.p. schriftelijk opgeven, met opgave van uw telefoonnummer, bij Joke. (Adres zie binnenzijde achterblad).
De kosten voor deze excursie bedragen f 7,50, uiterlijk 10 juni over te maken aan de penningmeester van de VWG Het Gooi e.o., met vermelding: Vaarexcursie.

DEELNEMERS AAN DE EXCURSIES WORDT DRINGEND VERZOCHT OM BIJ ALLE EXCURSIES VÓÓR DE AANGEGEVEN TIJD AANWEZIG TE ZIJN? ZODAT OP TIJD VERTROKKEN KAN WORDEN!!

Voor de goede orde wijzen wij er op dat de in het programma aangekondigde excursies, tenzij uitdrukkelijk anders vermeld, in principe uitsluitend bedoeld zijn voor leden en huisgenoot-leden van de VWG.
Dit geldt uiteraard ook voor de weekenden.

JAARVERSLAG VAN DE VOGELWERKGROEP HET GOOI EN OMSTREKEN OVER 1993

INLEIDING

Na alle activiteiten rond ons 25-jarig bestaan is de VWG dit jaar in wat rustiger vaarwater gekomen. Niet dat dat betekent dat we op onze lauweren zijn gaan rusten. Integendeel.

In dit jaarverslag legt het bestuur verantwoording af voor het in 1993 gevoerde beleid. Allereerst het algemeen beleid van secretaris en subgroepen en vervolgens het financiële beleid. Het jaarverslag staat ter discussie op de jaarlijkse algemene ledenvergadering. De agenda van die bijeenkomst ziet er als volgt uit:

ALGEMENE LEDENVERGADERING 1994

Te houden op donderdag 24 maart 1994, in de Goede Herderkerk, Simon Stevinweg 146, Hilversum. Aanvang 20.00 uur.

AGENDA

1. Opening en ingekomen stukken
2. Verslag Algemene ledenvergadering van 25 maart 1993 (Korhaan 27/2).
3. Jaarverslag 1993, algemeen beleid:
 - a) Secretaris
 - b) Subgroep Avifauna
 - c) Subgroep Eempolders
 - d) Subgroep Nestkasten
 - e) Subgroep Propaganda
 - f) Subgroep Vogelcursus
 - g) Subgroep Excursies
 - h) Subgroep Korhaan
 - i) Subgroep Natuurbescherming
4. Financieel beleid
 - jaarverslag penningmeester
 - verslag kascommissie
 - vaststelling rekening 1993 en begroting 1994
 - decharge penningmeester
 - benoeming kascommissie
5. Bestuurswijzigingen/Bestuursverkiezing

Om te komen tot een betere samenhang, heeft het bestuur besloten tot een andere opzet van enkele subgroepen. De Subgroep Eempolders zal opgaan in de Subgroep Avifauna. De Subgroep Propaganda en de Subgroep Korhaan worden samengevoegd tot een nieuwe Subgroep Communicatie. Deze subgroep gaat zich bezighouden met De Korhaan, publiciteit en ledenwerving. Nieuw is ook de Subgroep Algemene Zaken. Binnen deze groep worden zaken als ledenadministratie, verzending Korhaan en documentatie gecoördineerd. In verband hiermee zal het bestuur het Huis-houdelijk Reglement wijzigen.

Voor de bestuursverkiezingen leidt dit tot het volgende. Aftredend zijn:

- Rob Kole (voorzitter) = herkiesbaar
- Willem Jan Hoeffnagel (SG Avifauna) = niet herkiesbaar
- Rob van Veen (SG Eempolders) = vervallen
- Dick Jonkers (SG Nestkasten) = herkiesbaar
- Rick v.d. Akker (SG Propaganda) = vervallen
- Pieter Schut (SG Korhaan) = vervallen
- Bep Dwars (algemeen lid) = vervallen

Voor de vacatures stellen zich de volgende kandidaten beschikbaar:

- Subgroep Avifauna Guus Proost
- Subgroep Communicatie Pieter Schut
- Subgroep Algemene Zaken Bep Dwars

Tegenkandidaten kunnen tot het begin van de vergadering worden voorgedragen.

6. Rondvraag.

KIEVIT

ALGEMEEN BELEID

a) Secretaris

Op 7 december 1993 is bij het notaris-kantoor van Hengstum en Stolp te Hilversum de akte van de nieuwe statuten van de vogelwerkgroep ondertekend. De bestaande statuten werden aangepast, overeenkomstig het voorstel dat is gepubliceerd in de Korhaan [27(1)] en werd bekrachtigd tijdens de Algemene Ledenvergadering op donderdag 25 maart 1993.

Er is op 21 september een geslaagde kennismakingsbijeenkomst voor nieuwe leden gehouden, waarop diverse leden zich hebben opgegeven voor een actievere rol binnen de vogelwerkgroep. We willen zo'n bijeenkomst voortaan eens per twee jaar organiseren.

Er is ook het afgelopen jaar weer een aantal interessante en goed bezochte lezingen georganiseerd. Sinds kort worden die georganiseerd door Simon Visser.

Een bijzonder woord van dank is op zijn plaats jegens Leny Reddingius, die in elke Korhaan het literatuuroverzicht verzorgt.

Om binnen het bestuur tot een zo logisch en efficiënt mogelijke werkverdeling te komen, heeft het bestuur een aantal discussies gevoerd over een andere opzet van enkele subgroepen. De eerste resultaten daarvan komen tijdens de komende algemene ledenvergadering aan de orde. Voorwaarde is dat dit alles leidt tot een slagvaardiger bestuur en een betere samenhang tussen de diverse activiteiten.

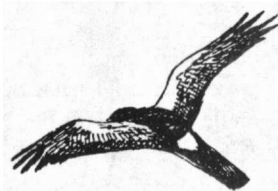
We willen graag weten hoe u over dit en een groot aantal andere zaken denkt. Daarom kunt u binnenkort een enquête verwachten waarin naar uw mening wordt gevraagd.

Net als vorige jaren wordt de Vogelwerkgroep vaak om een reactie gevraagd op plannen van overheden of geeft die reactie ongevraagd. In 1993 betrof dat onder andere het Beheersplan Eemmeer en het Provinciaal Streekplan Beheersen reservaatgebieden in Het Gooi. Het Gooisch Natuurreservaat heeft ons gevraagd broedvogels te gaan tellen in het Spanderswoud. We hebben (overigens vergeefs) beroep ingesteld tegen het kappen van kapitale linden aan de 's Gravelandseweg in Hilversum, en er komt een zeer breed samengestelde overleggroep om te praten over de toekomst van het Vliegveld Hilversum. Woningbouwers laten er al begerige blikken op vallen; het is zaak het belang van de natuur krachtig te verdedigen.

Zo is de VWG ook in breder verband voortdurend actief ter bescherming van niet alleen vogels, maar ook en vooral de wilde natuur in zijn geheel.

Daarvoor is, zoals altijd, uw steun essentieel.

BLAUWE KIEKENDIEF

b) Subgroep Avifauna

In de loop van 1993 ontstond een vacature voor de coördinatie van de subgroep. Rob Kole nam deze functie tijdelijk waar. Omdat er in deze activiteit erg veel werk gaat zitten, was al eerder vastgesteld dat voor het bestuur van deze subgroep behoefte is aan een groep van een aantal personen. Gelukkig werden al vrij snel drie personen bereid gevonden zich hiervoor in te gaan zetten. Het *coördinatie-team* dat vervolgens werd samengesteld bestond uit de volgende drie personen: Jutta Gruber, Guus Proost en Peter Vos. Hoewel een aantal 'oude rotten' het team wil ondersteunen bij dit werk, wordt nog gezocht naar personen die het team kunnen versterken.

Evenals in voorgaande jaren is de subgroep weer actief geweest op het gebied van een aantal tellingen en inventarisaties. Een weerslag daarvan is te vinden in de reeks van rapporten en artikelen in de Korhaan die in 1993 het licht zagen. Er verschenen het afgelopen jaar maar liefst elf nieuwe uitgaven van de vogelwerkgroep. Voor het merendeel hadden deze betrekking op resultaten van inventarisaties. Verder verschenen in de Korhaan nog dertien verslagen van tellingen en inventarisaties die zijn uitgevoerd door de vogelwerkgroep.

Een greep uit de vele overige activiteiten van de subgroep Avifauna in het afgelopen jaar:

1) Inventarisaties

Op verzoek van het Gooisch Natuurreservaat werd de boswachterij De Zuid tussen Hilversum en Hollandse Rading geïnventariseerd. Aan de uitwerking van een verslag wordt hard gewerkt. De voorlopige resultaten wijzen er op dat er geen bijzondere broedvogels voorkomen, het soortenspectrum klein is en de dichtheden laag zijn.

Ook Westerveld bij Hilversum werd op broedvogels onderzocht. Dit niet toegankelijke gebied was rijker aan broedvogels. Het verslag is verschenen.

2) Tuinvogelonderzoek

Het tuinvogelonderzoek ging het tweede jaar in, nog steeds met bijna 30 deelnemers, die zeer veel enthousiasme opbrengen. Het verslag over het onderzoek in 1992 is inmiddels verschenen. Vele tientallen soorten werden tijdens het onderzoek waargenomen.

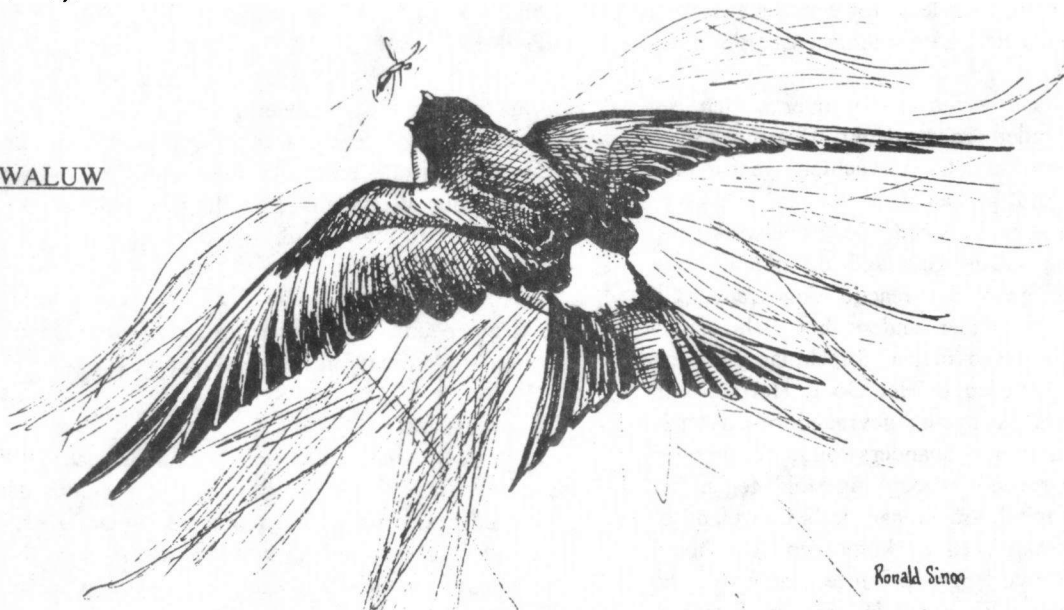
3) Oeverzwaluwenonderzoek

Het al ruim twintig jaar durende onderzoek naar het voorkomen van de Oeverzwaluw, werd in 1993 voortgezet. De gegevens werden naar SO-

VON gestuurd t.b.v. het landelijk onderzoek en het verslag verscheen in De Korhaan [27 (5)]. De gemeente Blaricum werd benaderd om de zandhoop voor de kolonie in de groeve Oostemeent te mogen laten verwijderen en met het Gooisch Natuurreservaat werd overlegd over het plaatsen van informatiebordjes over de kolonie. GNR heeft deze bordjes geplaatst. In het dorpsblad van Blaricum, Hei en wei, werd een stukje over deze kolonie geschreven, omdat kinderen geregeld op en bij de wand speelden. Met Rijkswaterstaat Dienstkring Noord-Holland was er contact over de kunstwand aan de Oostdijk bij Naarden en de kolonie bij de Muidertrekvaart. Er was uitwisseling van gegevens met Belgische onderzoekers en deze werden ook rondgeleid bij de kolonies. Een delegatie van de Vogelwacht Zaanstreek bracht een bezoek, omdat er plannen waren voor een kunstwand in het Twiske (inmiddels gebouwd).

HUISZWALUW

4) Tellingen van Huiszwaluwnesten
Ook dit onderzoek heeft een zeer lange levensduur. De trouwe kern van tellers zocht het onderzoekgebied weer af. Het verslag is in De Korhaan [27 (5)] verschenen. SOVON kreeg zoals gebruikelijk de gegevens voor de landelijke monitoring. In 1993 bleek er een lichte stijging van het aantal broedparen te zijn; een lichtpuntje na de daling van de stand in het verleden. Een nieuwe boerderij in de Eempolders herbergde, nadat vorig jaar voor het eerst vestiging was geconstateerd, meer paren. Nu de andere boerderijen nog. Tevens werd een tot nu toe nog niet beschreven kolonie in deze polders ontdekt. Het project met kunstnesten in Kortenhoef blijft niet bij de Huiszwaluwen aan te slaan. Er werden dit jaar geen broedparen gesignaleerd. De kunstnesten zijn waarschijnlijk niet aantrekkelijk in dit

ogenshijnlijk geschikte gebied.
5) Watervogeltellingen Gooimeer
De coördinatie is overgenomen door Guus Proost. Een verslag is verschenen in de Korhaan [27(3)].
6) Midwintertelling
Zie voor een verslag de Korhaan [27(3)]. Wim Duurland is gestopt met de coördinatie van deze telling. Pieter Schut heeft dit overgenomen.
7) Trektelpost Corversbos
Werd ook dit seizoen weer voortgezet. Er verschenen drie verslagen in de Korhaan [27 (1,3 en 4)]. Ook werd dit jaar een open dag georganiseerd en er werd een extra telling gehouden voor de Noordhollandse Trekteldag op 10 oktober 1993.

8) Ganzentelling
Hans Gouw coördineerde ook in 1993 weer de jaarlijkse ganzentellingen.
9) Steltloperstellingen
Deze tellingen werden gecoördineerd door Willem-Jan Hoeffnagel. Er is in het najaar een voorlopig verslag voor de tellers gepubliceerd door de Noordhollandse Steltloperwerkgroep.
10) Knobbelzwaneninventarisatie
Is ook in 1993 voortgezet. Frank van de Weijer zal een verslag over 1992 en 1993 verzorgen.
11) Kerkuilenkastenproject
Er zijn weer een aantal kasten opgehangen. Zelfs in de bekende toren van de NCRV-studio in Hilversum zit nu een kast voor Kerkuilen

achter de galmgaten! Er was ook één broedgeval in een kast die door de vogelwerkgroep is opge-

KERKUIL

hangen. Een verslag is te vinden in Korhaan [27 (5)].

Gerard Mijnhout heeft de coordinatie van het Kerkuilproject overgenomen van Rick van den Akker.

12) Veldleeuweriken

Er werd een bescheiden onderzoek gedaan in een aantal gebieden. De resultaten zullen door de provincie Noord-Holland worden uitgewerkt.

13) Steenuilen

Het resultaat van de verkenning van broedgevalen van deze soort was boven verwachting. Frank van de Weijer verzorgde een verslag in Korhaan [27 (5)].

14) Vogel van het jaar

De Groene specht was in 1993 onze vogel van het jaar.

Een oproep van Dick Jonkers voor het insturen van waarnemingen leverde slechts een beperkt aantal gegevens op.

c) Subgroep Eempolders

In 1993 heeft Nico Klippel de werkzaamheden van Rob Kole binnen de subgroep overgenomen. Het voorzitterschap van de vogelwerkgroep neemt zoveel tijd in beslag, dat er voor de invoer en verwerken van de telgegevens geen tijd meer overbleef. Ook in dit jaarverslag wil de subgroep Rob Kole hartelijk bedanken voor het vele werk dat hij in een lange periode van elf jaar voor de subgroep heeft geleverd.

Er heeft ook een omzetting van de telgegevens plaatsgevonden. Er is in deze conversie veel tijd geïnvesteerd om er in de toekomst veel gemak van te hebben. We hebben van een aantal soorten alle telgegevens vanaf de eerste teldag in één tabel zitten. We zijn nu in staat de gegevens sneller beschikbaar te hebben voor o.a.

het jaaroverzicht, alsmede ook voor gebruik van

het zesjarig verslag.

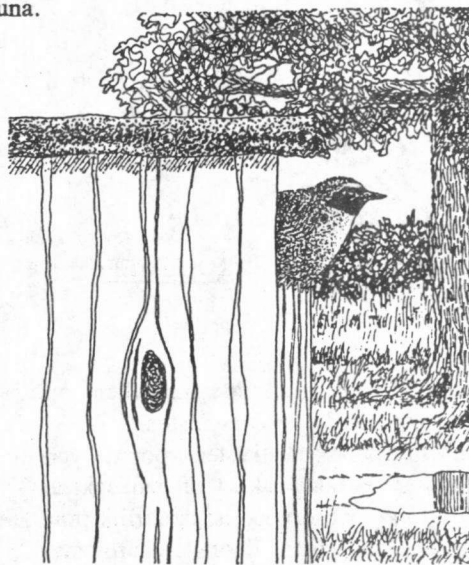
Door de conversieslag vordert het verslag 1985-1990 langzaam. Nu de tabellen klaar zijn heeft een aantal personen in een korte periode soortbeschrijvingen gemaakt.

De verwachting is dat het verslag na het eerste kwartaal van 1994 bij de drukker ligt.

Midden 1993 is er een informatiepakket in gebruik genomen. Het infopakket wordt voornamelijk gebruikt om nieuwe of toekomstige tellers bekend te maken met de werkzaamheden van deze subgroep.

Tijdens een kontaktavond van de subgroep op 14 december zijn de aanwezigen geïnformeerd over de toekomst van de subgroep en de gevolgen voor de tellers en de coördinator.

Aan de Algemene Ledenvergadering van de VWG zal het bestuursbesluit worden voorgelegd om de subgroep Eempolders te integreren in de subgroep Avifauna.

GEKRAAGDE ROODSTAART

d) Subgroep Nestkasten

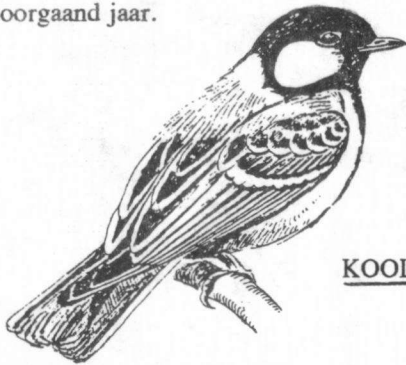
Afgelopen jaar was, wat het aantal nestkastcontroleurs betreft, minder succesvol dan voorgaande jaren. Een aantal controleurs stopte om diverse redenen en er konden ondanks diverse oproepen nog geen nieuwe controleurs worden gevonden. Het aantal gecontroleerde kasten was daardoor lager dan in voorgaande jaren. Gelukkig hebben zich op de voorlichtingsbijeenkomst voor nieuwe leden enkele personen opgegeven die eerst met een ervaren controleur willen meelopen en vervolgens zelf controles willen gaan doen.

De jaarlijkse timmerdag, ditmaal in februari gehouden was weer een ware happening. Op een ochtend werden maar liefst 18 spechtenkasten en 8 boomkruiperkasten gefabriceerd.

Voor nog verdere uitbreiding en reparatie van het aantal nestkasten werd door de nooit aflatende steun van Joop Renzenbrink en Adrie Vermeule gezorgd.

De verscheidenheid aan broedvogels in de nestkasten baart nog steeds zorgen. Waarom niet meer Boomkruipers en waar blijven de Ringmussen, Gekraagde roodstaarten en Spreeuwen? Wat is er met de Bonte vliegenvanger aan de hand? De stand daalt hier in tegenstelling tot elders nog steeds. Aan het verslag wordt al gewerkt, maar de voortgang stagneert door het nog steeds niet insturen van gegevens door enkele medewerkers. Het winteravondcontroleproject bleef beperkt tot Nieuwenoord en Drakenburg in Baarn. Enkele Grote bonte spechten, Boomklevers, Pimpelmezen en vrij veel Koolmezen werden geringd. Leuk was dat er ook enkele terugvangsten waren van voorgaand jaar.

KOOLMEES

De subgroep ontving geregeld verzoeken om advies over het ophangen van nestkasten.

Er zijn plannen om ook nestkasten voor de verkoop, al dan niet als bouwpakket of ophangklaar te gaan vervaardigen. Hiervoor is natuurlijk hout nodig. Aanbiedingen worden door de coördinator met enthousiasme aanvaard.

Gierzwaluwen

De lokale coördinatoren kwamen twee maal bijeen om de strategie voor de projectgroep uit te zetten. In februari werden na adviezen aan de Woningbouwvereniging Huizen tien nestkasten voor Gierzwaluwen opgehangen bij de oplevering van een renovatieproject in de omgeving van de Haardstedelaan in Huizen. Pogingen om speciale dakpannen op het herbouwde A. Roland Holstcollege in Hilversum te laten leggen, mislukten helaas.

Diverse particulieren vroegen om adviezen en weer anderen gaven gegevens door over broedparen. Leden van de Vogelwerkgroep Amsterdam konden van onze ervaringen met nestgelegenheid voor de soort profiteren.

De speciale voorlichtingsavond met dia's, een film en tentoonstelling voor de bouwwereld en architecten, waarop ook vele leden verschenen,

was een daverend succes. Enkele architecten waren zeer belangstellend om maatregelen voor Gierzwaluwen te kunnen nemen. Een speciaal voorlichtingspakket werd aan de zeer geïnteresseerden ter hand gesteld.

Een ander verheugend nieuwtje was de bewoning van een vorig jaar opgehangen nestkast bij ons lid Jessie van Leyden. Daar broedde vorig jaar een paar in een spleet in het huis, dat midden in het bos staat en dit jaar was dat weer het geval. Omdat broeden van Gierzwaluwen in een dergelijke omgeving voor ons land nooit is beschreven en ook in het buitenland zelden schijnt voor te komen, is daarover een korte mededeling voor Het Vogeljaar gemaakt.

Voor het door SOVON opgezette gierzwaluwenonderzoek gaven zich enkele leden op, maar de tellingen bleken niet haalbaar te zijn. Een poging van de coördinator in Baarn om leden bij de tellingen in te schakelen mislukte.

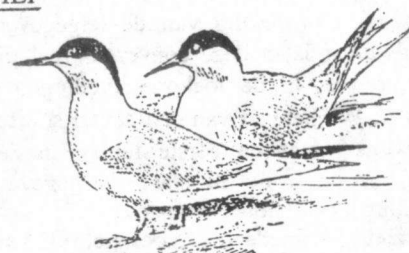
e) Subgroep Propaganda

De subgroep heeft in het afgelopen jaar weer op enkele markten gestaan om de VWG Het Gooi en Omstreken te presenteren. Zo waren wij met de Pinksterdagen aanwezig op de open dagen van kasteel Sypesteijn in Loosdrecht. Natuurlijk stond de VWG ook dit jaar weer op de Cursus- en Vrije tijdsmarkt in Hilversum. Zowel in Loosdrecht als in Hilversum hebben mensen folders meegenomen en om informatie gevraagd.

Er is contact opgenomen met Natuurmonumenten om er voor te zorgen dat op nieuw te plaatsen borden van NM een verwijzing naar de VWG komt te staan. Zodoende wordt een groter publiek bereikt.

Rick van den Akker zal wegens verhuizing naar Almere binnenkort stoppen met zijn coördinerende werkzaamheden. Hij dankt een ieder die in de afgelopen jaren behulpzaam is geweest. Het bestuur denkt aan het samenvoegen van de subgroep Propaganda met de subgroep Korhaan tot een nieuwe subgroep Publiciteit en Ledenwerving. Zoals al eerder gemeld in dit jaarverslag, komt dit tijdens de algemene ledenvergadering aan de orde.

VISDIEF

f) Subgroep Vogelcursus

Ze zijn er zelf ook iedere keer weer verbaasd over in de subgroep Vogelcursus. Dat er zoveel vogelliefhebbers zijn die er meer van willen weten. Aan 68 personen in het voorjaar en 61 personen in het najaar werd een hartelijk welkom geheten en niet voor niets, want veel enthousiasme was weer het resultaat.

In het najaar werd de 275-ste cursusavond gehouden in Bussum. Een beetje feest dus. Zolang er zoveel enthousiaste mensen blijven komen, halen we de 300-ste bijeenkomst natuurlijk ook.

Een mooie bijkomstigheid voor de vogelwerkgroep is dat zich afgelopen jaar na de cursus twaalf mensen als lid aangemeld hebben.

g) Subgroep Excursies

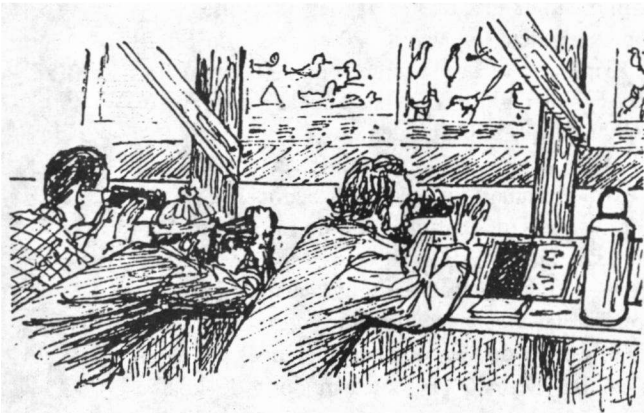
Het afgelopen jaar hebben er weer veel excursies plaatsgevonden, binnen en ook buiten ons werkgebied. Dit waren ochtendwandelexcursies (11), dagexcursies (2), fietsexcursies (2), avondexcursies (2), openbare excursies (1) en een voorjaars- en een najaarsweekend naar Texel.

Over het algemeen zijn de excursies goed bezocht. Bij de openbare excursies was er echter een zeer geringe opkomst.

In het voorjaar zijn speciaal voor politici en ambtenaren van het Gewest Gooi- en Vechtstreek drie excursies georganiseerd. Deze stonden onder leiding van Jelle Harder en vonden plaats in het Laarder Wasmeer. Doel was deze mensen te interesseren voor de natuurbescherming en de rol van de vogelwerkgroep daarin. Enkele tientallen politici en ambtenaren toonden belangstelling.

Eind april hebben onze excursieleiders ook weer geassisteerd bij de Vroege Vogelswandeling met de boswachter in het park bij kasteel Groeneveld. Ruim honderd mensen namen aan de wandeling deel.

In totaal konden we in 1993 terugvallen op ongeveer vijftien excursieleiders. De subgroep dankt hen voor de inzet.

h) Subgroep Korhaan

Over aanbod van kopij had de redactie van De Korhaan in 1993 niet te klagen. De vijf uitgaven in de 27e jaargang besloegen maar liefst 170 pagina's. Vorig jaar hadden we voor vijf nummers van ons blad 136 pagina's nodig. Voor deze toename zijn twee redenen aan te voeren. Steeds meer leden weten de weg naar De Korhaan te vinden en verder probeert de redactie actiever te zoeken naar en zelf te schrijven over vogelnieuws uit ons werkgebied.

Binnen de subgroep bestaan al geruime tijd plannen om te komen tot een totale vernieuwing van ons clubblad. In oktober had de subgroep hierover een overleg met een aantal deskundige leden en niet-leden. Uitgangspunt is dat de vernieuwing zowel de inhoud van het blad als de vorm zal betreffen. Sommige rubrieken moeten beter gecoördineerd worden, anderen kunnen volgens de subgroepleden beter in een andere vorm verschijnen.

Het overleg over de vernieuwing gaat de komende maanden door. Kort voor de jaarwisseling werd voor de redactie een personal computer en een speciaal opmaakprogramma aangeschaft, waarmee momenteel geëxperimenteerd wordt.

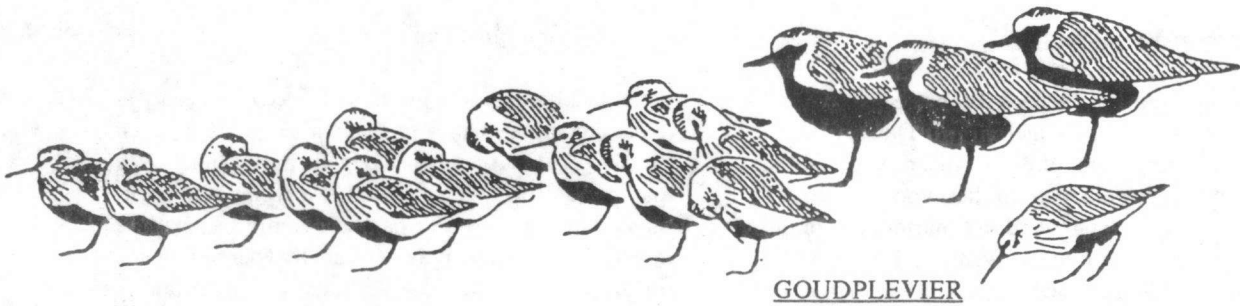
Om de kosten beheersbaar te houden besloot het bestuur al eerder dat er voor De Korhaan advertenties zullen worden geworven. Hiervoor en voor de andere plannen zoekt de redactie, die opnieuw uit slechts drie personen bestond, momenteel versterking.

Een werkgroep uit het bestuur is begonnen met de voorbereiding van een enquête onder de leden. Hoewel dit onderzoek over tal van aspecten zal gaan, is dit onderzoek vooral ook van belang om de wensen met betrekking tot ons clubblad te peilen.

De redactie produceerde voor het eerst, in opdracht van het bestuur, een concept voor een jaaroverzicht van onze gehele vogelwerkgroep. Doel hiervan was om meer samenhang te krijgen in de jaarlijkse verantwoording naar de leden toe. Gezien de goede ervaringen werd ook dit verslag weer op die manier opgezet.

i) Subgroep Natuurbescherming

De mede door de subgroep in 1992 opgerichte stichting Knobbelzwanenplatform, waarin verenigd Dierenbescherming, Vogelbescherming, Kritisch Faunabeheer, De Windbreker, Samenwerkende Vogelwerkgroepen Noord-Holland, almede enige prive-personen, is ook in 1993 voortvarend te werk gegaan. Er werd o.a. een rapport aangeboden aan staatssecretaris Gabor van Landbouw, Natuurbeheer en

GOUDPLEVIER

Visserij, een wetenschappelijk onderzoek is gepland en er werd een symposium georganiseerd. Verder is het gelukt om de problematiek veelvuldig onder de aandacht te brengen van de landelijke pers.

De moord op twee Knobbelzwanen, waarbij de feiten door lokale politie-autoriteiten onjuist werden weergegeven, werd door de subgroep onder de aandacht gebracht van de Landelijke Inspectiedienst van Dierenbescherming. Dit resulteerde in een onderzoek en publiciteit in het TV-programma Deadline.

Veel werk zit ook in de bestrijding van de jacht voor de IJmeeroevers bij Muiden en Muiderberg, deels in een beschermd, deels in een onbeschermd gebied. De verhuur van het beschermde gebied wordt op verzoek van de subgroep door de overheid op termijn beëindigd, waarschijnlijk al zeer binnenkort.

Over het onbeschermd gebied heeft de subgroep overleg opgestart met jagers-vertegenwoordigers, zoals de consultant KNJV en de Wildbeheereenheid Vecht en IJmeer. Gepoogd wordt dit overleg een structureel karakter te geven.

Een handtekeningenactie tegen de jacht in dit gebied is voor de subgroep gehouden door ons lid Rob van Zon. De handtekeningen zijn aangeboden aan de Noordhollandse gedeputeerde Tielrooy. Dit leidde opnieuw tot enige publiciteit.

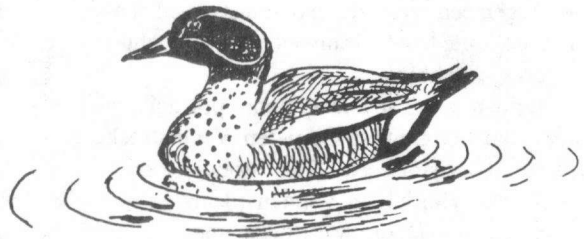
Dringend heeft de subgroep de gemeente Hilversum afgeraden op een terrein tussen de Hilversumse Meent en Bussum een golf- en tenniscomplex te laten realiseren. Realisatie zou betekenen dat alweer een verbindingroute voor flora en fauna zou worden afgebroken. Perspublicaties en steun van de Milieufederatie Noord-Holland ondersteunen onze actie. Afloop nog onbekend.

De subgroep heeft in samenwerking met Dierenbescherming en Kritisch Faunabeheer een in het oog springende advertentie laten plaatsen in het dagblad De Gooi- en Eemlander tegen de vervolging van de vos. Doel: begrip kweken bij de Gooise bevolking en bestuurders voor de belangen van dit veelal verguisde dier.

B. en w. van Laren werden gewezen op de nade-

lige effecten voor broedende en rustende vogels, door het uitvoeren van feesthelicoptervluchten vanaf de Postiljonheide. Verzocht werd dan ook voor de vluchten een andere plaats te zoeken, waarbij de subgroep hulp heeft aangeboden. B. en w. berichtten ons bij een volgende aanvraag ons verzoek in overweging te zullen nemen.

Ondanks herhaalde oproepen in De Korhaan hebben wij geen lid kunnen vinden die zich voor de vrije vogelreservaten (Vogelbeschermingproject) zou kunnen inzetten. Wegens gebrek aan menskracht zullen wij deze activiteit mogelijk moeten afstoten.

WINTERTALING

FINANCIËEL BELEID

Verantwoording penningmeester

In 1993 werden de boeken afgesloten met een winst van f. 786,72. Uiteraard is winstmaken niet ons streven. Dit bedrag is toe te schrijven aan de vrijval van de reservering Inventaris. De Inventaris zelf is door de aankoop van een computer en programmatuur met f. 3000,- toegenomen.

Door een schenking van f. 2000,- van de Stichting Kringloop te Laren is er voor de toekomstige uitgave "Waar vind ik welke vogel?" een reserve opgebouwd van 5500 gulden.

De kosten van ons blad De Korhaan waren door het extra nummer (uitgekomen begin 1993) wat hoger, evenals de kosten voor de subgroep Avifauna. Dit laatste is toe te schrijven aan investeringen in nieuwe waarnemingskaartjes, handleidingen en het nieuwe veldboekje.

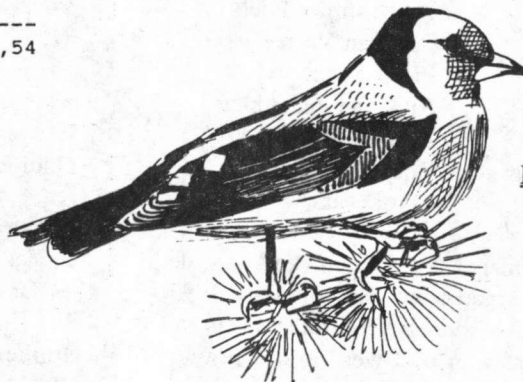
Het verlies op de verkoop van het boek "Vogels zien en beschermen" is ontstaan door de kosten van de tweede druk.

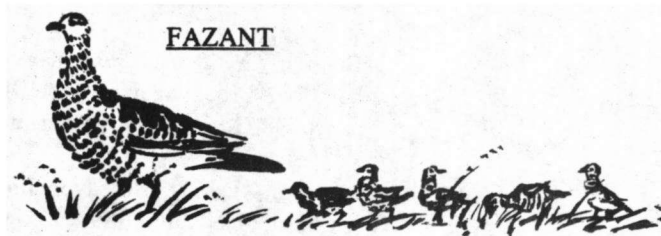
Jaarverslag 93

Balans 1993

Inventaris	4.590,05	Afschrijving Inventaris	385,85
Kas	124,90	Res. subgroep Propaganda	1.500,00
Giro r/c 2529179	5.880,01	Uitgave "Waar vind ik.."	5.500,00
Giro Plus idem	13.159,55	Nog te betalen kosten	2.823,58
		Contributie 1994	4.707,00
		Excursies 1994	90,00
		EIGEN VERMOGEN	8.748,11
	-----		-----
	23.754,54		23.754,54

PUTTERVerlies en winstrekening 1993

Subgroep Avifauna	1.769,83	Contributie 1993	11.355,50
Subgroep Excursies	96,35	Bijdragen 1993	650,00
Subgroep Nestkasten	105,55	Diversen/Intrest	1.940,71
Subgroep Natuurbescherming	139,30	Jubileum 1992	19,45
Ledenadministratie	693,75	Subgroep Eempolders	10,00
Ledenavonden/lezingen	1.456,05	Subgroep Propaganda	174,09
Lidmaatschappen	528,28		
Bibliotheek	100,00		
Kosten bestuur	535,50		
Kosten secretariaat	438,70		
De Korhaan	6.826,57		
Afschrijving Inventaris	385,85		
Boekje "Vogels zien en beschermen"	287,30		
SALDO (winst)	786,72		
	-----		-----
	14.149,75		14.149,75

FAZANTBegroting 1994

Eempolders	200,00	Contributie	11.000,00
Avifauna	800,00	Bijdragen	500,00
Nestkasten (incl. Huiszwaluwen)	250,00	Diversen/Intrest	750,00
Propaganda	200,00		
Excursies	200,00		
Natuurbescherming	500,00		
Ledenadministratie	750,00		
Ledenavonden/Lezingen	1.700,00		
Bibliotheek	200,00		
Lidmaatschappen	650,00		
De Korhaan	6.000,00		
Kosten bestuur	500,00		
Kosten secretariaat	300,00		
	-----		-----
	12.250,00		12.250,00

HET BESTUUR

Het bestuur van de VWG bestond in 1993 uit:

- Voorzitter: Rob Kole
- Secretaris: Pon Ruiter
- Penningmeester: Laura Mudde
- Avifauna: Willem Jan Hoeffnagel
- Excursies: Joke van Velsen
- Vogelcursus: Paul van der Poel
- Eempolders: Rob van Veen
- Korhaan: Pieter Schut
- Propaganda: Rick van den Akker
- Nestkasten: Dick Jonkers
- Natuurbescherming: Rob Kloosterman
- Algemeen lid: Bep Dwars

Willem-Jan Hoeffnagel heeft zich kort na de Algemene Ledenvergadering van 25 maart 1993 teruggetrokken als bestuurslid/coördinator van de subgroep Avifauna. Zijn post werd in het bestuur waargenomen door Guus Proost. Er is in 1993 door het bestuur vijf maal vergaderd.

We vinden nog steeds een gastvrij onderkomen in de Oranjerie van Kasteel Groeneveld in Baarn. Pogingen om een toch wat meer centraal (en vooral permanent, desnoods met andere organisaties gedeeld) onderkomen te vinden, hebben vooralsnog tot niets geleid.

Het ledental bedroeg per 1 december 495. Er waren 417 gewone leden, 71 huisgenootleden en 6 ereleden. Het ledental is daarmee vrijwel constant ten opzichte van vorig jaar.

Rapporten en uitgaven verschenen in het verenigingsjaar 1993/1994:

Jonkers, D.A., 1993, Broedvogels van het eiland De Dode Hond in 1992, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 80.

Jonkers, D. & R. Kole, 1993, Handleiding voor het Invullen van de Waarnemingskaartjes, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 81.

Vermeule, A.P., 1993, Broedvogelinventarisatie van de Vuntus 1992, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 84.

Jonkers, D.A., 1993, Bewoners van nestkasten in het Gooi in 1992, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 85.

Jonkers, D.A., 1993, Tuinvogelonderzoek 1992, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 86.

Jonkers, D.A., 1993, Veldboekje Vogelwaarnemingen, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 87.

Jonkers, D.A., 1994, Broedvogelinventarisatie Westerveld 1993, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 88.

In voorbereiding zijn:

Weijer, F.H., De Knobbelzwaan in het Gooi en Omstreken in 1992, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 82.

Bosman, Y. & A.J. van Klaveren, Vogels van het Hol - Broedvogelonderzoek 1992, Vogelwerkgroep het Gooi en Omstreken, uitgave 83.

Jonkers, D.A., Broedvogelinventarisatie Boswachterij De Zuid 1993, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 89.

Jonkers, D.A., Nestkastenverslag 1993, Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, uitgave 90.

„Zie je ze vliegen?“

VECHTPLASSENGEBIED CRUCIAAL VOOR BEDREIGDE VOGELSOORTEN

Pieter Schut

Met veel tamtam heeft Vogelbescherming Nederland eind januari de nieuwe Rode Lijst van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten in Nederland gepresenteerd. Dat gebeurde met een persconferentie in Den Haag en via het televisieprogramma Ja Natuurlijk. De conclusies zijn somber: op dit moment wordt één op de vijf vogelsoorten in ons land in z'n voortbestaan bedreigd. In ons werkgebied speelt het Vechtplassengebied een belangrijke rol voor een aantal van de 56 soorten die nu op de Rode Lijst voorkomen.

Vogelbescherming noemt de achteruitgang van soorten die in Nederland broeden "dramatisch". Een zuivere vergelijking met de vorige Rode Lijst leert, dat het aantal duidelijk sterk afgenomen vogelsoorten is gestegen van 27 tot 49. Dit beeld wordt vooral veroorzaakt door de voortschrijdende verdwijning van biotopen. Met een aantal concrete voorstellen, die aangeboden zijn aan staatssecretaris Gabor van Natuurbeheer, wil Vogelbescherming deze soorten uit de gevarenzone halen.

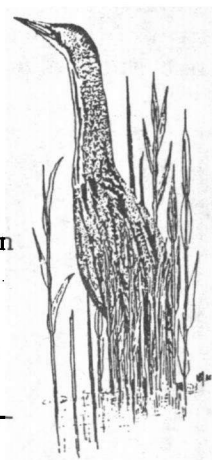
Negen soorten zijn nieuw op de Rode Lijst, waaronder Dodaars, Visdief, Snor en Groene specht.

Vogelbeschermers werken, ook in onze werkgroep, al op verschillende fronten om bedreigde en kwetsbare soorten te helpen. Voorbeelden zijn projecten voor Steenuil, Kerkuil en Oeverzwaluw. Ook weidevogels (de Grutto neemt duidelijk af) kunnen rekenen op hulp bij nestbescherming.

Een belangrijke rol voor vogels in nood spelen de waterrijke gebieden (wetlands). Moerasvogels hebben het moeilijk en dan uitgerekend soorten die in onze regio in het Vechtplassengebied (met name Ankeveense Plassen en Naardermeer) voorkomen of voorkwamen. Voorbeelden zijn Roerdomp, Woudaapje, Purperreiger, Krooneend, Zwarte stern en Grote karekiet, die sterk zijn afgenomen. Verder is de Snor duidelijk afgenomen, de Lepelaar is kwetsbaar (en uit ons werkgebied verdwenen als broedvogel). De Kwak is nog wel eens gezien in het laatste jaar in het Naardermeer, maar is als broedvogel zo goed als zeker verdwenen uit ons land.

Gelukkig zijn de wetlands in ons werkgebied niet meer in particuliere handen, maar vrijwel geheel bezit van Natuurmonumenten. Toch is het goed om plaatselijke en regionale overheden, vogelaars en andere geïnteresseerden nog eens op de kwetsbaarheid van dit gebied te wijzen, in het belang van moerasvogels. Voor sommige soorten is het Vechtplassengebied immers de enige plek waar ze nog voorkomen in Nederland.

Een kwetsbare soort als de Roerdomp gaat vooral achteruit als gevolg van grootschalige en intensieve rietexploitatie. De betekenis van overjarig riet voor deze soort om te nestelen is volledig uit het oog verloren. Ten behoeve van vogels van rietlanden moet, volgens Vogelbescherming, op zeer korte termijn de commerciële rietteelt in natuurgebieden gestaakt worden. Het moet worden vervangen door een beheer dat gericht is op het vergroten van de betekenis van rietlanden voor Rode Lijstsoorten.

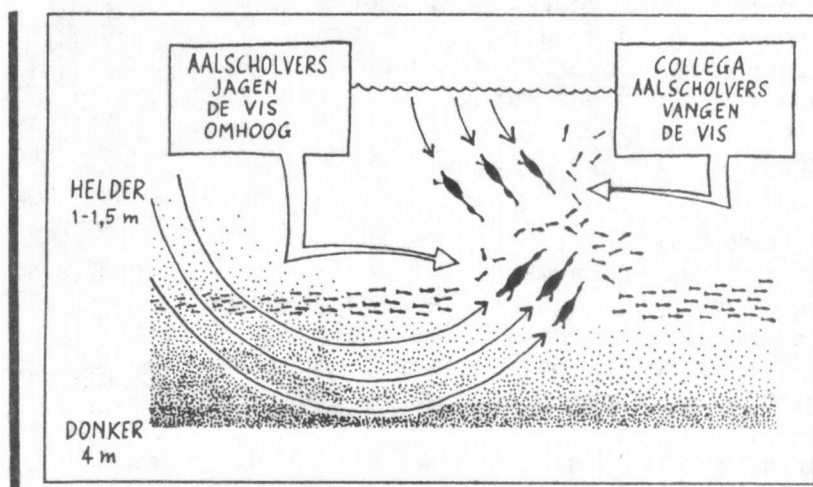
ROERDOMP

ROND HET IJSSELMEER LOOPT DE AALSCHOLVER TERUG

Marion de Boo

De snel gegroeide aalscholverpopulatie in ons land lijkt tegen zijn plafond aan te lopen. De afgelopen zomer kwamen rond het IJsselmeer opvallend weinig jongen groot, hooguit eentje per vijf broedparen. Dat meldt Rijkswaterstaat-bioloog Mennobart van Eerden in het maandblad VAN NATURE van Natuurmonumenten. De Aalscholver gold als het succesverhaal in de Nederlandse natuurbescherming. Vanuit de Oostvaardersplassen, een ideaal broedgebied pal aan het water, heroverde de soort ons land. Tussen 1978 en 1992 nam het aantal broedparen toe van zo'n 4.500 naar 20.700 en het aantal kolonies van 5 naar 23. Verreweg de meeste vogels (80 procent) zijn te vinden in vier grote kolonies rond het IJssel- en het Markermeer, namelijk in de Oostvaardersplassen, de Lepelaarplassen, het Naardermeer en Wanneperveen. De afgelopen jaren leek het aantal vogels in deze grote kolonies min of meer constant en vond verdere uitbreiding vooral elders plaats (rond Rotterdam, bij Pannerden en aan het Veerse Meer). In het Naardermeer, waar in de jaren tachtig nog regelmatig meer dan 4000 paar Aalscholvers werden geteld, liep de stand in korte tijd hard achteruit: nog maar 1875 paar in 1993.

In de jaren veertig vlogen uit een nest regelmatig vier tot vijf jongen uit, tegenwoordig ziet men dat nog maar zelden. Er worden nog steeds drie tot vijf eieren per nest gelegd, maar het aantal vliegvlugge jongen is veel kleiner dan vroeger. Afgelopen zomer bracht geen enkel paar in het Naardermeer vier jongen groot, hoogst zelden zag men er drie, meestal maar eentje of helemaal niets. De broedresultaten rond het IJsselmeer waren in 1993 extreem slecht, met maar één vliegvlug jong per vijf broedparen.

■ illustratie uit Van Nature

Als oogjager is de Aalscholver voor zijn visvangst aangewezen op helder water. In het IJsselmeer, waar het water al op 40 tot 60 centimeter diepte troebel werd, hebben de vogels een zeer efficiënte sociale strategie ontwikkeld. Ze vliegen gezamenlijk vanuit hun kolonie naar de voedselgebieden, vaak met honderden, soms wel met duizenden tegelijk, om de scholen vis op te

zoeken. Sommige vogels duiken de schemering in en jagen de vissen op naar het licht, waar ze dan door collega's worden gevangen. De vissen hebben hiertegen geen verweer. De Aalscholver jaagt met een snelheid van een tot twee meter per seconde, wat de maximumsnelheid van de prooivis is. Eenmaal vluchten lukt nog wel, tweemaal kan de vis net opbrengen, maar de derde maal is hij verloren. Het sociaal vissen is dan ook, zeker in het troebele IJsselmeer, zeer efficiënt. In het IJsselmeer, dat vervuild is, voedselrijk en rijk aan vis, vinden ze veel van hun gading.

Door allerlei milieumaatregelen ontstaat echter geleidelijk een meer natuurlijke situatie. Het water wordt minder bemest en op den duur zal de visstand, nu wel 200 tot 400 kilo per hectare, vermoedelijk teruglopen. In het sinds 17 jaar afgesloten Markermeer is die ontwikkeling al gaande.

De aalscholverkolonie uit het Naardermeer vliegt nu vaker dan vroeger naar het Gooimeer en het Eemmeer, naar de Vechtplassen of naar een noordelijker deel van het IJsselmeer. Dat alles vraagt meer energie en betekent dat de Aalscholvers langer van het nest af zijn.

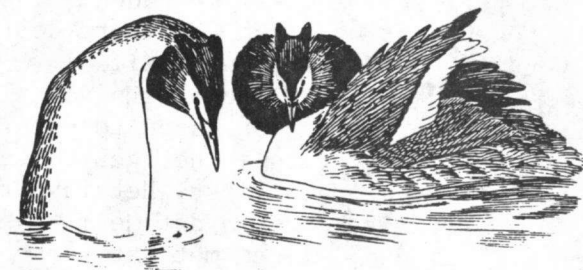
Toch is daarmee volgens Van Eerden het opvallend slechte broedresultaat van de afgelopen zomer niet verklaard. Aan het weer kan het in elk geval niet hebben glegen. Maart en april waren mooie maanden, hooguit was het eind van het broedseizoen iets te koud.

Opvallend is dat het met de spiering in het IJsselmeer ineens erg slecht gaat. De stand bereikte deze zomer een dieptepunt sinds 25 jaar. Voor veel Watervogels, waaronder Zwarte stern, Fuut, Nonnetje en Grote zaagbek, zijn de gevolgen dramatisch. Spierinkjes vormen het voornaamste voedsel voor de kuikens. Waarom de spieringstand is ingestort blijft de vraag. Van overbevissing is volgens Rijkswaterstaat geen sprake en een ziekte of parasiet is niet gevonden. De gevolgen zijn vèrreikend. Bij een lage spieringstand kunnen de water-vlooien zich goed ontwikkelen, worden veel algen weggegraasd en neemt de helderheid in het meer flink toe, tot 1,5 á 2 meter doorzicht. Mogelijk hebben de vissen in helder water meer verweer tegen de sociale visstrategie van de aalscholverkolonies, omdat ze eerder kunnen vluchten en bovendien dichterbij de bodem kunnen zwemmen waar ze lastiger te vangen zijn.

In de toekomst zal vermoedelijk ook een veranderend binnenvisserijbeleid zijn weerslag hebben op de aalscholverstand. Als de huidige overbevissing op roofvissen als baars en snoekbaars in het IJsselmeer vermindert, leidt dat tot meer roofvissen en minder prooivissen voor visetende vogels. Zo heeft een beter visserij- en milieubeleid onbedoelde neveneffecten op de natuur.

(Overgenomen uit NRC-Handelsblad dd. 2.12.'93)

FUUT

PURPERREIGER IN NAARDERMEER STABIEL

Het gaat goed met de Purperreiger in zijn broedgebied in onze regio, het Naardermeer. In 1991 lag het aantal broedgevallen tussen de 35 en 39, in 1992 was dit tussen de 44 en 46. Dit blijkt uit het jaarlijkse onderzoek naar de Purperreiger door Ir. H. van der Kooij. Zijn bevindingen over 1992 zijn gepubliceerd in Het Vogeljaar 41 (5) 1993.

Volgens Van der Kooij was het aantal nesten in 1992 aanmerkelijk hoger dan in 1990 en 1991. Waarschijnlijk komt dit door een goed overwinteringsseizoen in tropisch West-Afrika.

Boven het Naardermeer vond een luchttelling plaats op 30 juni 1992. Het zicht was goed en dank zij de droge zomer waren de nesten fraai wit bescheten en zodoende goed zichtbaar. De inventarisatie leverde volgens W. Fokkema en W.J.R. de wijs 44 tot 46 nesten op.

Ruim zeventig procent van de nesten lag in de oeverzone van de Veertig Morgen. Met de stijging van het aantal broedparen met circa twintig procent is het aantal vestigingen ook toegenomen. Verspreid broeden blijft volgens de onderzoekers geboden. De aanwezigheid van de vos staat de Purperreiger in het Naardermeer immers geen massaal bij elkaar broeden toe.

Ook in 1992 was het Naardermeer veruit het grootste broedgebied van de Purperreiger. In totaal werd het aantal broedgevallen in Nederland geschat op ongeveer 300 paren. In 1991 was dit aantal nog ongeveer 215.

SUBGROEP AVIFAUNA INVENTARISEERT SPANDERSWOUD

Jutta Gruber

In de eerste weken van het nieuwe jaar is het tijd om vooruit te kijken naar het voorjaar. Dan wordt het weer tijd om met elkaar de handen uit de mouwen te steken, want we zijn met z'n allen een vogelwerkgroep.

Het 'Goois Natuurreservaat' heeft ons verzocht om het Spanderswoud te inventariseren op broedvogels. Denk nu niet meteen: "Niets voor mij, dat kan ik helemaal niet!" Inventariseren kun je in groepsverband doen. Een of meerdere ervaren 'inventarisors' met een aantal 'meelopers' vormen samen een groepje dat op pad gaat. Enerzijds kun je zo je hobby uitbouwen door het inventariseren eens 'aan den lijve' te ondervinden. Anderzijds vergroot je je kennis van vogels en hun zang, waardoor je plezier in het vogelen alleen maar verder kan toenemen. Kortom, grijp je kans en doe mee!

In het kort iets over het Spanderswoud.

Sinds het begin van de jaren tachtig zijn grote delen van het Spanderswoud afgesloten voor het publiek. In deze gebieden is het beheer erop gericht geweest veel verjongingsmogelijkheden te creëren voor inheemse boomsoorten. Door diverse ingrepen zijn broedgelegenheden voor holenbroeders, rust en dekkingmogelijkheden aanzienlijk toegenomen. De (avi)fauna heeft de geboden kans snel weten te benutten.

Waarom inventariseren, wanneer precies en hoe geef je je op?

Een inventarisatie van de broedvogels is van grote betekenis voor het zo breed mogelijk 'monitoren' (volgen) van de ontwikkelingen van het in de afgelopen tien jaar omgevormde bos. Bij het inventariseren zullen we niet alleen de voor het publiek toegankelijke paden volgen maar ook de afgesloten paden, en dat betekent dat we af en toe dwars door het bos zullen struinen. Je beleeft het woud met zijn vogels dus maximaal.

Wij, de subgroep Avifauna, zijn van plan om vanaf maart t/m juni op de zaterdagen iedere veertien dagen te gaan inventariseren. We zullen ongeveer een uur voor zonsopgang in het gebied aanwezig zijn. Het Spanderswoud is in zes deelgebieden opgesplitst. Het inventariseren van een deelgebied duurt ongeveer drie uur. Dit houdt in dat je met de rest van de mensheid aan het weekend kunt beginnen, alleen met dat verschil, dat jouw "batterijen" maximaal opgeladen zijn door zo veel vogelgenot!

Geef je daarom snel op, ook als je meer dan één zaterdag mee kunt doen.

Je ontvangt dan een infopakket, waarin een formulier zit waarop je je voorkeur voor een bepaald deel van het Spanderswoud en voor één of meer data kunt aangeven.

Opgeven bij Guus Proost, tel. 02152-51661.

SCHOLEKSTER; VOGEL VAN HET JAAR IN 1994

In 1993 beet de Groene specht de spits af door als eerste 'vogel van het jaar' sinds de oprichting van de vogelwerkgroep te gaan fungeren. Meer aandacht voor vogelsoorten, waarvan te weinig gegevens worden doorgegeven en daardoor lacunes in kennis dreigen te ontstaan is het streven. In de loop van 1994 zullen de resultaten van de speciale aandacht voor de Groene specht worden gepubliceerd.

Dit jaar is de Scholekster aan de beurt. Wat weten we eigenlijk van zijn voorkomen door het jaar heen, waar broeden zij op daken? Wanneer arriveren de eerste Scholeksters en vormen zij ook binnen ons werkgebied in het voorjaar soezen van wellicht tientallen of meer exemplaren, die enkele weken bij elkaar blijven. Kortom, alle waarnemingen van Scholekster, zowel op de grond als in de lucht, broedvogels en niet-broedvogels zijn welkom. We verwachten een groot aantal waarnemingen.

De waarnemingskaartjes kunnen bij het waarnemingensecretariaat worden ingeleverd.

KNOTWILGEN, REGEN EN WARME SOEP

Marius Bolck

Het is zaterdag 22 januari, buiten is het ca. 5° C en zo nu en dan regent het. Vandaag zal de Vogelwerkgroep samen met de Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant wilgen gaan knotten bij de "Valsche Bosjes" ten noorden van Eemnes.

Al om kwart over negen, een kwartier vóór de afgesproken tijd, trekken leden van de Vogelwerkgroep fanatiek hun zagen uit de auto. Gretig kijken ze het landschap in: "Die knotjes zullen we eens effe kaalknippen!" De opkomst is enorm, ongeveer 25 mensen waarvan 14 VWG-ers, 9 Nardincklanders en twee mensen via de krant.

Jaap Mekel van Nardinclant geeft een korte instructie, eigenlijk is het heel eenvoudig. De groep is dan niet meer te houden en stort zich als een troep hongerige leeuwen op de wilgen. De meeste bomen, in totaal zijn het er 48, zijn nog vrij jong en hebben een kleine "pruik". De takken worden dicht bij de knot afgezaagd en op hopen gelegd. In een razend tempo, als een kapper die een groep hippies met een tondeuze bewerkt, worden de bomen van hun wilde pruiken verlost. Binnen 1½ à 2 uur zijn alle knotwilgen kaal. Frank van de Weijer, die de knotlokatie heeft geregeld, is zo verbaasd dat hij er niet over raakt uitgepraat.

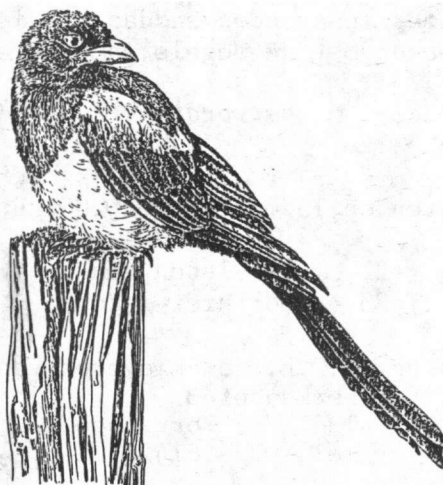
Het is tijd voor pauze. Nardinclant heeft gezorgd voor koffie, thee en koek. Ondanks de regen is de sfeer uitstekend. Met nieuwe energie gaat iedereen weer aan de slag. De samenwerking loopt gesmeerd. De groep verdeelt zich in twee ploegen. De takkenhopen worden door de eerste ploeg op een grote kar geworpen. Ondertussen verwerkt de tweede ploeg de wilgentenen aan de andere kant van de Valsche Bosjes in een takkenrichel.

Tussendoor is er nog warme tomaten- en champignonsoep en wordt er zelfs een kistje "wilde" (net geschoten) appels tevoorschijn getoverd. De "echte fanaten" weten niet van ophouden en laten zich de soep, per fiets, in de Valsche Bosjes bezorgen.

Om ongeveer half twee is het karwei geklaard. De fotograaf van De Gooi & Eemlander is dan ook te laat voor een "life-actie-foto". Omdat we toch in de krant willen komen zetten we nog een actie in scene. Ondanks de regen is de knotdag een enorm succes. Iedereen gaat met een voldaan gevoel naar huis om daar snel onder de warme douche te springen.

Mensen die vaker met een werkdag van de Werkgroep Landschapsbeheer Nardinclant mee willen zijn van harte welkom. Jaarlijks organiseert Nardinclant ongeveer 20 van dit soort werkdagen. Behalve wilgen knotten komen ook allerlei andere beheersactiviteiten aan bod, zoals bijvoorbeeld het beheer van bos, houtwallen, bloemrijke graslanden, heide, amfibieënpoelen en oude vleermuisbunkers. Informatie over Nardinclant en over de werkdagen is te verkrijgen op het secretariaat (Koningsstraat 115, 1211 NM Hilversum, tel. 035-240040) of bij mij (zie onder)

Marius Bolck, Droevendaalsesteeg 59,
6708 PB Wageningen.
Tel.08370-18011.

OOK BELGIË HEEFT EEN KORHAAN

Pieter Schut

Ons erelid Dick Jonkers deed een curieuze ontdekking en meldde het, trouw als altijd, aan de redactie. De Korhaan is niet alleen in Nederland een blad voor vogelaars; De Korhaan bestaat ook in België. Het is al 22 jaar lang de naam van het blad van een vogelwerkgroep in het noordelijkste puntje van België: de Noorderkempen.

Omdat we gek zijn op curiosa, zochten we deze zaak tot op de bodem uit. En (zoals gebruikelijk) van het een kwam het ander. Het plan voor een "grensoverschrijdend vogelcontact" was geboren.

De feiten. In België bestaat al precies zestig jaar de nationale natuurvereniging De Wielewaal, een vereniging voor vogel- en natuurstudie. De Wielewaal heeft zo'n vijftig onderafdelingen en een van die onderafdelingen is De Noorderkempen. De afdeling beslaat de gemeenten Essen, Kalmthout en Wuustwezel, plaatsen die de meeste Nederlanders goed kennen, omdat je via deze plaatsen België binnenrijdt als je per spoor of per auto onderweg gaat richting het zonnige zuiden. Deze afdeling heeft ongeveer 150 leden.

De onderafdelingen van De Wielewaal geven allemaal hun eigen blad uit, en net als in ons land hebben die bladen de naam van een typerende vogel. "En ja.... dat van ons draagt de titel DE KORHAAN, vermits ook onze trots bestond uit de bolderende Korhanen op de Kalmthoutse Heide", schrijft ons secretaris Herman Jacobs. En net als op de Gooise heide, gaat het in Noord-België niet goed met de Korhaan (de vogel): "Ze zijn al jaren verdwenen, ondanks een moedig herintroductieprogramma", aldus Jacobs.

De Kempense vogelaars gaan regelmatig op excursie, ook in Nederland. Minstens eenmaal per jaar staat Flevoland op het program. In de eigen regio is het eerste natuurreservaat van België, de Kalmthoutse Heide, het meest geliefde vogelgebied. Hier komt de Nachtzwaluw nog voor en organiseert de vereniging ook eind augustus een uitgebreide excursie om de roofvogeltrek te bekijken. Leden van onze werkgroep zijn hartelijk welkom.

Door de toevallige samenloop van omstandigheden is het idee geboren nauwere contacten te leggen met de vogelaars in de Noorderkempen. Het uitwisselen van het blad was natuurlijk het eerste dat werd overeengekomen. Wie de Belgische Korhaan wil lezen, kan vanaf nu in ons archief terecht. Over het organiseren van een excursie in ons gebied voor de Belgen en in hun gebied voor onze leden is overleg begonnen.

Wordt vervolgd.

CURSUS VOGELHERKENNING

De voorjaarscursus Vogelherkenning begint bijna weer.

We starten in maart en wel op dinsdag 15, 22 en 29 maart, dan een week vacantie en daarna gaan we weer verder op 12, 19 en 26 april.

In die zes lesavonden en daarbij vier excursies gaan we u nog meer kennis laten maken met de vogels in onze omgeving.

Tijdens deze cursus wordt extra aandacht geschonken aan nestbouw, eieren, zang en balts.

We starten op 15 maart om 20.00 uur in de Zuiderkerk te Bussum.

Kosten: f 25,- voor leden van de VWG
f 35,- voor niet-leden.

Opgeven bij: A.C.L. van Klaveren-van Oord
Berkenhof 3
1241 VP Kortenhoef
tel. 035-561426

NIEUWS VAN DE SUBGROEP NATUURBESCHERMING

Rob Kloosterman

Het golf- en tennispark bij de Hilversumse Meent is van de baan. Dit project, waartegen de subgroep met behulp van de Milieu-federatie N.H. protesteerde (met vele anderen), gaat niet door. Er bleek onvoldoende maatschappelijk draagvlak voor. Zie de vorige Korhaan voor de achtergrond van ons protest.

Begrazingsproject.

Zoals u wellicht uit de krant hebt vernomen, zal een deel van de Bussumer- en van de Westerheide worden omheind. Het heidegebied zal binnen de omheining door grazende runderen worden hersteld. Tevens zal aldaar de rust, nu verstoord door hondenbezitters die hun honden daar los laten, terugkeren. Rust, broodnodig voor dieren die aldaar in het wild kruipen, lopen en vliegen. De betreffende hondenbezitters beseffen vaak niet de mate van verstoring die hun aanwezigheid teweeg brengt. Zelfs hebben zij een protest-platform opgericht. Gelukkig organiseert het G.N.R. begin februari enkele voorlichtingsbijeenkomsten. Daar zal duidelijk gemaakt worden dat "dieren liefhebben" niet kan zijn het eenzijdig en partijdig behartigen van de belangen van een geliefd huisdier, maar tevens inhoudt rekening te houden met de belangen van het veel kwetsbaarder vrij levende dier. Kwetsbaarder doordat hun leefgebieden ontnomen worden of op een onnatuurlijke wijze (en dat is het wanneer men zoveel honden daar uitlaat) verstoord worden. Wij zullen op een van de voorlichtingsavonden aanwezig zijn en u in de volgende Korhaan informeren.

Provincies.

Een van de laatste acties van de Dierenbescherming betreft een plan om de bescherming van in de vrije natuur levende dieren bij de provincie te leggen. Waarom? Tijdens de behandeling van de nota Jacht- en Wildbeheer van staatssecretaris Gabor (zie vorige Korhaan) werd duidelijk de de grote politieke partijen veel voelden voor een beheer door lokale Wild Beheer Eenheden (WBE's). Dit zijn jagersverenigingen, aangesloten bij de Kon. Ned. Jagers Vereniging. Het zal u duidelijk zijn hoe dit beheer dan geschiedt. Jawel, met de loden dekmantel! Beheer-verantwoordelijkheid door de provincie ligt meer voor de hand en wel om de volgende redenen:

- De provinciale overheid kan het faunabeleid over een groot areaal leiden en verbrokkeld faunabeheer tegengaan. Het lokale faunabeleid dient te worden getoetst aan een provinciaal faunabeleidsplan.
- Gedeputeerde Staten spelen nu al een belangrijke rol in de toewijzing van en toezicht op bijvoorbeeld Staatsnatuurmonumenten. De Commissaris van de Koningin is bovendien verantwoordelijk voor de afgifte van de vergunningen waarmee het doden van beschermde vogels (hoe paradoxaal!) mogelijk is. Gedeputeerde Staten krijgen in het voorstel voor de Flora- en Faunawet bovendien de mogelijkheid om beschermde leefgebieden aan te wijzen.
- Afstemming van faunabeleid tussen provincies is realistischer dan afstemming tussen honderden gemeentes en WBE's.
- Schade die door in het wild levende dieren ontstaat wordt al geïnventariseerd door op provinciale schaal opererende wildschade-commissies.
- Het regeringsbeleid is op decentralisatie van taken ingericht. Nu al wordt op provinciaal niveau afgewogen of ingrepen in het leven van dieren gelegitimeerd zijn. De structuur is aanwezig om dat ook voor in het wild levende dieren te laten gelden.

Om het provinciale beleid een zo breed mogelijk draagvlak te geven moet de provincie een provinciaal fauna-overleg instellen. Dit overleg bestaat uit leden van de natuur- en dierenbescherming, grondgebruikers en eigenaren, jagers, gemeentelijke overheden, de provinciale overheid en het Rijk. Het gevoerde provinciale faunabeleid en -beheer wordt hierin bepaald (en mogelijk gecorrigeerd).

De subgroep gaat begin februari a.s. een gesprek aan met de WBE Vecht en IJmeer en de K.N.J.V. aangaande de jachtproblematiek te Muiderberg. Wij zullen dan tevens het bovenstaande bespreken en de wens van realisatie van onze zijde kenbaar maken. Wellicht is dan de eerste aanzet gegeven. Volgende keer meer.

Flora en Faunawet.

Zoals u misschien bekend is, komt er een nieuwe Flora- en Faunawet. Verouderde wetten zoals o.a. de wet op de vogelbescherming en de jachtwet worden hiermee herzien en in een raamwet geplaatst. De jachtwet is apart behandeld met de nota Jacht- en Wildbeheer. Gelukkig bleken er politici te zijn waarvoor deze nota lang niet ver genoeg ging (anti-jacht dan). Diverse moties waren voor de staatssecretaris aanleiding een nota van wijziging op het voorstel Flora- en Faunawet te schrijven. In het kort komt het hier op neer: Jacht op schadelijke trekkende vogelsoorten mag slechts bij uitzondering geschieden. (Denk hierbij aan ganzen en Smienten). Uiterste terughoudendheid ten aanzien van onschadelijke trekkende soorten (vooral eendensoorten). Jacht in natuurgebieden dient uitzondering te zijn. Zogenaamde "bag-limits" worden ingesteld. Hiermee wordt de dagelijkse buit van de jager beperkt. De jacht op Krakeend, Goudplevier, Bunzing en Hermelijn wordt gesloten, op de Moeflon echter geopend.

TERUGMELDING VAN EEN ZEER OUDE BOSUIL

Dick A. Jonkers

In de afgelopen 25 jaar zijn door mij in het Gooi veel jonge Bosuilen geringd. Een enkeling daarvan werd, meestal binnen enkele jaren, teruggemeld. Deze keer was er een verrassende melding.

Een exemplaar, dat door mij als nestjong met zijn andere nestgenoten op 26 april 1973 in Eemnes werd geringd, kwam bij het Valse Bos (Eemnes) door het verkeer om het leven. Deze vogel werd op 26 oktober 1993 gevonden en hij was op dat moment 20 jaar en 6 maanden oud. Een respectabele leeftijd en dat niet alleen. Het blijkt de oudste in het wild levende geringde Bosuil van Europa te zijn geweest. In Centraal Europa werd een geringd exemplaar gevonden, dat 18 jaar en 7 maanden oud was geworden en in Groot Britannië leefde een exemplaar dat als kooivogel werd gehouden maar liefst 27 jaar (Glutz von Blotzheim, U.N. Bauer, K.M. & E. Bezzel, 1971).

Literatuur:

Glutz von Blotzheim, U.N., Bauer, K.M. & E. Bezzel. 1971. Handbuch der Vögel Mitteleuropas. Band 4. Falconiformes. Akademische Verlagsgesellschaft, Frankfurt am Main.

ECOLOGISCHE ATLAS VAN DE NEDERLANDSE ROOFVOGELS

Het is niet onze gewoonte om de vele boeken over vogels te bespreken die in ons taalgebied uitkomen. Voor deze atlas maken we een uitzondering. Het is een monumentaal werk, de vrucht van gedreven liefde voor en diepe kennis van het onderwerp. Het zal ongetwijfeld het eerste decennium het standaardwerk over dit onderwerp blijven.

Het boek is gebaseerd op materiaal dat de afgelopen vijftien jaar is verzameld door de Werkgroep Roofvogels Noord- en Oost-Nederland. Het veldwerk in Groningen, Friesland, Drente, Overijssel en de Achterhoek is gedaan door talloze vrijwilligers en vergde honderdduizenden (!) manuren. Gegevens uit heel Nederland, vaak van veldwerk over een periode van meer dan dertig jaar, zijn gebruikt voor een beschrijving van verspreiding, aantalsontwikkeling, vervolging, dispersie, trek (waaronder ringgegevens) en levensverwachting.

Voor het boek is ook een methode van inventariseren ontwikkeld waarmee de vervolging van roofvogels kan worden aangetoond. Deze methode-Bijlsma is ook voor onze regio van belang: ook hier worden elk jaar veel nesten van Havik en Buizerd vernield of verstoord.

Inleidende hoofdstukken behandelen onder meer landschap, weer en voedselaanbod. Daarna een zeer uitgebreide behandeling van de twaalf roofvogelsoorten die hier broeden (Wespendief, Rode wouw, Zwarte wouw, Bruine-, Blauwe- en Grauwe kiekendief, Havik, Sperwer, Buizerd, Torenvalk, Boomvalk en Slechvalk Niet in Nederland broedende soorten (Visarend, Ruigpootbuizerd, Smelleken) komen niet aan de orde, uilen evenmin.

Afzonderlijke hoofdstukjes gaan over verspreiding, dichtheid, habitat, terrein-gebruik, voedsel, broedbiologie (parensamenstelling, polygamie, nest, broedseizoen, legsel, broedsel, uitgevlogen jongen, broedsucces), dispersie, trek en overleving.

Voor wie het duizelt: de indeling is strak gehouden, de tekst is evenwichtig verdeeld, elk hoofdstuk begint met een samenvatting. Dit is ook voor betrekkelijke leken een toegankelijk boek.

Bijlsma, in de Volkskrant: 'Een duikende Slechvalk haalt 160 tot 180 kilometer per uur... Als je erbij staat, hoor je een hard scheurend geluid, alsof je een stuk linnen doormidden scheurt. Dat is de wind langs de vogel.'

Cijfers en emoties staan elkaar in dit boek dus niet in de weg, al kleeft aan elke bladzijde de geur van het veldwerk. Talloze opgehelderde raadsels vergroten onze fascinatie voor roofvogels en roepen zelf weer nieuwe vragen op.

Na de beschrijving van de soorten volgt een uitgebreid hoofdstuk over roofvogelvervolging, helaas een nog steeds actueel onderwerp.

De tekst wordt verlucht door honderden grafieken en diagrammen. Een bijzondere vermelding verdienen de vele foto's van roofvogels in de vlucht en op het nest, bloedstollende opnamen van Bijlsma zelf en o.a. van G. Robbrecht, zo veel dat ze bijna gewoon gaan lijken. Onder andere hiervoor heeft Rob Bijlsma tien-tallen kilometers afgelegd. Verticaal, wel te verstaan, klimmend in boom na boom na boom.

Inleider Koos van Zomeren merkt hierover op:

'Ik heb hem in bomen zien klimmen - ja, ik heb hem vooral in bomen zien klimmen. In de onwaarschijnlijkste bomen werkt hij zich omhoog, als een vogel maar zo goed is geweest er een nest in te bouwen. Hij denkt dat hij in bomen klimt om onderzoek te kunnen doen. Ik denk dat hij onderzoek doet om in bomen te kunnen klimmen. En wat roofvogels betreft: ik denk dat Rob ze bewondert. Ik ken niemand anders die zo'n bewondering voor roofvogels weet te wekken.'

Rob G. Bijlsma en anderen: Ecologische Atlas van de Nederlandse roofvogels, 1ste druk, 1993.

350 pp., 170 foto's in kleur, 6 in zwart/wit, 60 kaartjes, 103 tabellen, 100 figuren, 29 bijlagen, Engelse summary.

Uitgeverij Schuyt & Co, Haarlem. ISBN 90 6097 348 8. Prijs f 98,50.

Met veel dank aan: Het Vogeljaar/Jaap Taapken.

JE BENT NOOIT TE OUD OM VOGELS TE KIJKEN

Ab Noorman

Sinds mei 1993 woon ik in het Verzorgingshuis "Theodotion" in Laren, waar ik met de andere bewoners een vogelclubje heb opgericht.

Alles wat we zien wordt genoteerd en maandelijks worden de lijsten bij mij ingediend, waarna ik onder de inzenders een tekening verloot.

Zelf heb ik tot nu toe waargenomen de Groene specht, de Kleine bonte specht heeft hier gebroed (3 jongen uitgevlogen). Verder een Bosuil, een Steenuiltje met drie jongen, een broedende Kuifmees en een Zwarte mees in een nestkastje.

Ook wat zoogdieren betreft zijn er interessante waarnemingen gedaan. Een bewoonster meldde een Boommarter, twee Eekhoorns en een Vos!.

Ter zijner tijd hoop ik U de totalen van 1993 toe te sturen.

VELDBOEKJE VOGELWAARNEMINGEN IS UIT

De jongste uitgave van de vogelwerkgroep is het "Veldboekje vogelwaarnemingen" (uitgave 81).

Reeds lang bestond er behoefte aan een handzaam boekje dat op zak kan worden meegenomen om per excursie aan te kunnen kruisen wat er gezien is, of aantallen in te vullen.

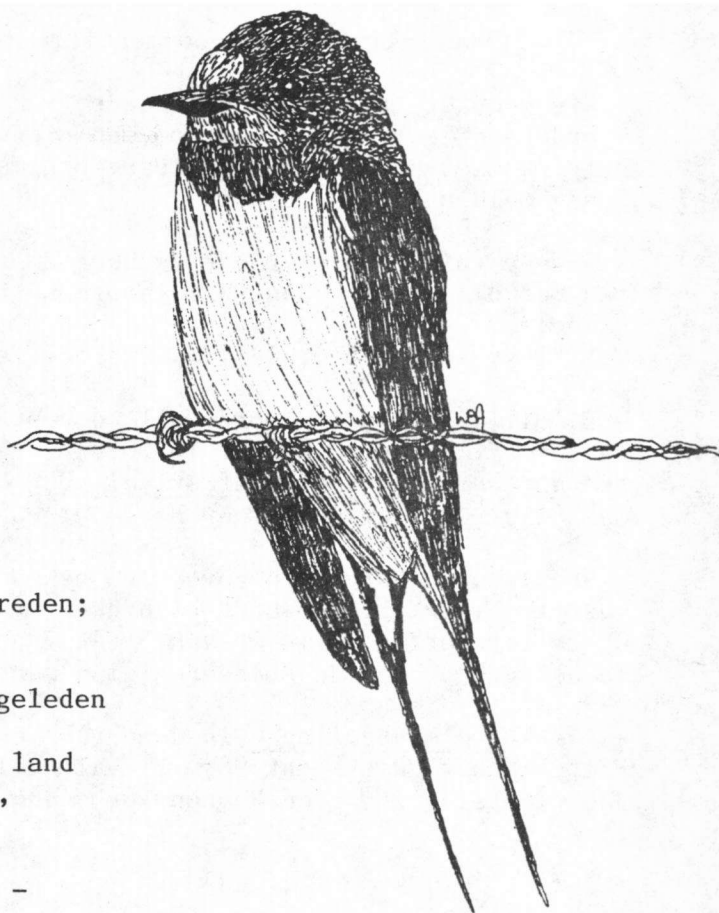
Het 22 bladzijden tellende boekje bevat 351 vogelnamen en tien kolommen waarin de gegevens kunnen worden ingevuld. Excursiegegevens als datum, bezocht gebied en dergelijke kunnen voorin worden aangetekend. Met vijf van deze boekjes is het hele vogeljaar met 50 tochten gedekt en het kan desnoods worden ingebonden.

De prijs is f 2,- per stuk.

Verkrijgbaar: - op de lezingavonden;

- door storting van f 2,80 op giro 2529179 ten name van VWG Het Gooi e.o., voor één exemplaar, met vermelding van 'Veldboekje';
- idem van f 12,40 voor vijf exemplaren.

'EEN ZWALUW IN BRASSCHAAT'

ik heb vandaag een zwaluw doodgereden
nabij het arboretum van Brasschaat
wat vreemd, zoals dat daar nu staat:
ik heb vandaag een zwaluw doodgereden

want er is voor paniek volstrekt geen reden;
miljoenen dieren sterven zo op straat;
hij zag mijn autowiel gewoon te laat
en heeft ook, fladderend, niet zoveel geleden

maar toch: een zuiver sieraad van mijn land
heb ik vernietigd met mijn grauwe band,
een levend wezen tot de dood gehavend

en daarom - noem het maar sentimenteel -
springt nu de spijt mij naar de keel
en vraagt mijn vrouw: wat heb je toch vanavond?

FRANS DE CLERCQ

(Uit de bundel: Een zwaluw in Brasschaat)

VWG-BESTUUR HULDIGT BEP DWARS

Het bestuur van onze vogelwerkgroep heeft in de laatste vergadering Bep Dwars in het zonnetje gezet voor het vele werk dat zij nu al 21 jaar binnen dat bestuur verricht.

Als algemeen lid is Bep momenteel verantwoordelijk voor de ledenadministratie, de verzending van De Korhaan en voor het bijhouden van de documentatie van ons archief in de Oranjerie in Baarn. De meeste mensen kennen Bep als een stille kracht op de achtergrond, iemand die in de afgelopen jaren zowel binnen als buiten het bestuur ook tal van andere klussen geklaard heeft voor de vogelwerkgroep, zoals het organiseren van excursies, het bedrijven van propaganda en het typen en bezorgen van De Korhaan.

In een toespraakje voor Bep vergeleek secretaris Pon Ruiters de VWG met een toneelvereniging: "Iedereen speelt zijn eigen rol. Maar de vereniging leeft bij de gratie van de mensen die in de coulissen staan. Zij zijn het die de acteurs van tijd tot tijd moeten souffleren".

Als dank voor alle inspanningen kreeg Bep, naast een mooie bos bloemen, een jaarabonnement op het blad Grasduinen en een insektenencyclopedie. Onder de indruk van zoveel lof zei Bep zonder aarzelen "ja", op de vraag of ze bij de komende bestuursverkiezingen weer herkiesbaar is.

HAANTJES

Rubriek voor niet-commerciële mededelingen van Korhaan-lezers

- Wie weet er meer over het broeden van de Grote zilverreiger in het Naardermeer? Omdat het gaat om een nieuwe broedvogel in ons werkgebied, wil de redactie van De Korhaan hierover graag publiceren. Graag melden bij de redactie.

- Wegens ruimtegebrek biedt de heer Bley uit Laren de laatste twee jaargangen van het blad Vogels aan. Wie interesse heeft kan de tijdschriften bij hem ophalen.

G.L.Bley, Kerklaan 5, 1251 JK Laren. Tel. 02153-12725.

- De Milieufederatie Noord-Holland bestaat 25 jaar. De federatie organiseert op 23 april (van 10.00 tot 16.00 uur) in de Beurs van Berlage in Amsterdam het Noordhollandse milieufestival. De gehele Noordhollandse milieubeweging, inclusief de Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, zal zich hier presenteren.

- Henk van de Berg, voorzover ons bekend op dit moment het oudste lid van onze vogelwerkgroep, wordt binnenkort 90 jaar. Op 26 februari a.s. is er van 5 tot 7 uur gelegenheid om Henk te feliciteren in het gebouw van de Bijenvereniging aan de Huizerweg 49 in Bussum.

- Wie korte mededelingen in deze rubriek wil plaatsen kan ze sturen naar Pieter Schut, Rietmeent 98, 1218 AZ Hilversum. Tel. 02159-36811. Aan plaatsing zijn geen kosten verbonden.

OPROEP

Dit jaar willen wij als Vogelwerkgroep in de regio Muiden-Naarden-Weesp-Nederhorst (het westelijk deel van het werkgebied van de VWG) van start gaan met weidevogelbescherming. Kontakten met een aantal boeren in deze regio zijn reeds gelegd. Op dit moment zijn er 5-6 bedrijven, die toegezegd hebben medewerking te verlenen aan weidevogelbescherming op de (meest interessante) delen van hun land. Per bedrijf hebben we 2-3 vrijwilligers nodig die in de periode april-mei gemiddeld 4 uur per week ter beschikking willen stellen voor dit nobele werk. Per bedrijf vormen we zo kleine teams die gezamenlijk nestplaatsen van weidevogels (Kievit, Grutto, Tureluur, Scholekster, Wilde eend en Slob-eend) lokaliseren en die, afhankelijk van het gebruik van het land (hooiland of weide) markeren of nestbeschermers plaatsen. Het eerste jaar is ons begeleiding (en materiaal!) toegezegd door de Stichting Vrijwillig Natuur- en Landschapsbeheer, die ervaren mensen in dienst hebben. Begin maart komen alle partijen (boeren, vrijwilligers en iemand van de Stichting) bijeen om een en ander op de rails te zetten. Een aankondiging van die avond volgt nog. Mensen die interesse hebben kunnen zich opgeven bij ondergetekende:

A.M. van der Poel
Mr. J.C. Bührmannlaan 54
1381 GM Weesp
Tel.: 02940-31308

Ook mensen die wel interesse hebben, maar eerst eens de kat uit de boom willen kijken, kunnen zich opgeven en krijgen een uitnodiging voor de avond in maart. Ik hoop stilletjes natuurlijk dat ze dan hartstikke enthousiast zullen worden en dat we ze dan alsnog over de streep kunnen trekken!

Guus van der Poel.

ONTVANGEN LITERATUUR

Samenstelling: Leny Reddingius

BOOMBLAD, IBN-DLO, jrg 5 no 6, december 1993:

Gaswinning in de Waddenzee - Onvoorspelbaarheid van natuur voorspeld - Kanttekeningen bij "De nieuwe natuur" - Verdwijnt de Zwarte stern uit Nederland?

DUTCH BIRDING, Dutch Birding Association, jrg 15 no 5, 1993:

Breeding Black-winged Stilts (Steltkluten, LR) in the Netherlands in 1989-93, including one paired with Black-necked Stilt. (Amerikaanse Steltkluut, LR) - Mongoolse Pieper te Westerschouwen in november 1983 - Invasie van Witbandkruisbekken in Nederland en West-Europa in 1990-1991.

Idem, jrg 15 no 6, 1993:

Identification of Middendorff's and Styan's Grasshopper Warblers - Ringsnavelmeeuw in Belgisch-Nederlands grensgebied in april 1992 - Nieuwe vondsten van Russische Stormmeeuw in Nederland.

FICEDULA, Twentse VWG, jrg 22 no 4, december 1993:

Simultaantrektelling Twente 1993 - Verslag weidevogelproject Enschede 1993 - Houtduiventrek over telpost Aamsveen - Gierzwaluwtelling 1993 - Grauwe kiekendief met ei van Wulp - Fenologie 1993.

FITIS, VWG Zuid-Kennemerland, jrg 29 no 4, 1993:

Wintervoorkomen van roofvogels in het zuidoostelijk deel van de Haarlemmermeer - Watervogels en roofvogels januari 1993 - Aantal broedparen van meeuwen in Zuid-Kennemerland in 1992 - Merel voert jonge Heggemussen.

DE GRASPIEPER, Samenwerkende VWG's N.H., jrg 13 no 4, december 1993:

De Kerkuil in N.H., een voormalige broedvogel? - Paarvorming bij eenden; een gedragsecologische benadering - De Nachtzwaluw in de duinen van Bergen en Schoorl - Slaapplaats van Blauwe kiekendieven in het Oeverlandenreservaat aan de Koenenkade in het Amsterdamse Bos 1986-1993.

DE GROENE HOLLANDER, VNLB, no 26/27, december 1993:

De Kempphaan terug! Oftewel: de Kempphaan is nog te redden - Kruidenrijke veenmosrietlanden: ontstaan en ecologie - Soortenrijkdom en beheer van rietlanden - De Noordse woelmuis in Waterland en de Zaanstreek.

DE GRUTTER, Vogelbeschermingswacht Zaanstreek, jrg 17 no 6, dec.1993:

Bijzondere en schaarse broedvogels in de Zaanstreek in 1993 - Verslag Blauwe reigertelling 1993.

DE KLEINE RATELAAR, IVN Gooi e.o., jrg 15 no 5, december 1993.

DE KRUISBEK, Vogelwacht Utrecht, jrg 36 no 6, december 1993:

Historisch overzicht van de Roek in de provincie Utrecht - Projekt weidevogelbescherming Arkemheen.

LIMOSA, NOU/SOVON/WATERVOGELS, jrg 66 no 4, 1993:

Verspreiding van overwinterende wadvogels in de Nederlandse Waddenzee - De Woningwet van 1901 en de Kuifleeuwerik als broedvogel in Amsterdam - Zeldzame en schaarse vogels in Nederland in 1991 - Broedzorgdeling van twee sperwervrouwtjes - Voorjaarsgewichten van Boerenzwaluwen.

- MENS EN NATUUR, IVN, jrg 44 no 5, winter 1993:
Het betreft een themanummer: "Natuur in stad en dorp".
- NATUUR EN MILIEU, Stichting Natuur en Milieu, no 12, december 1993:
Het opvallende uit de ontwerp-verkiezingsprogramma's - Milieuproblemen? Die lossen we samen wel op.... De Gelderse Vallei als proeftuin.
- Idem. no 1, januari 1994:
Bedrijven en overheid knabbelen systematisch aan milieunormen: Het grote gesjoemel - De mythe van de nieuwe natuur.
- NATUUR NABIJ, IVNEemland, jrg 21 no 4/5, december 1993:
- NOORDHOLLANDS LANDSCHAP, Stichting Het Noordhollands Landschap, jrg 20 no 4, december 1993:
Een onzekere toekomst voor poldergebied Bergen-Schoorl - Smienten, méér dan mooie vogels - De rijke historie van blekerijen in de duinstrook.
- SOVON-NIEUWS, SOVON, jrg 6 no 4, december 1993:
PTT (Punt-Transect-Tellingenproject) in het seizoen 1992/93 - Ervaringen met broedvogelonderzoek nieuwe stijl - Broedvogels 1993: iets over de eerste resultaten - Inventarisatieperikelen: hoge dichtheid Scholeksters.
- DE STEENLOPER, VWG Den Helder, jrg 11 no 61, december 1993:
Verslag jaarvergadering 8.10.'93 - Tien jaar eerste winterwaarnemingen 1983-1992 - Voorjaarstrek van de Beflijster - Vroege vogels 1993.
- DE TRINGIAAN, VWG Schagen, jrg 16 no 5, november 1993:
De Kluten van de Putten in 1993 - Kramsvogel - Nederlandse planten- en dierenamen, deel XVIII - Kerkuilen rondom Schagen.
- Idem, jrg 16 no 6, december 1993:
Broedvogels van het Wildrijk 1968-1993 - Zeekoet - Nederlandse planten- en dierenamen, deel XIX - Vogeltrektelling 10.10.1993: Het Zwanenwater.
- HET VOGELJAAR, Stichting Het Vogeljaar, jrg 41 no 6, december 1993:
Sommige vogels hebben meer noten op hun zang - Geluiden opnemen in de natuur - Het inventariseren van Grauwe klauwieren - Stellers eiders langs het Varangerschiereiland in juli 1992 - De verspreiding van de kleurfasen van de Noordse stormvogel in de Groenlandzee.
- VOGELNIEUWS, Vogelbescherming Nederland, jrg 6 no 4, december 1993:
Meerderheid Kamer kiest voor koerswijziging: Geen jacht, tenzij.... - Nieuw opsporingsmiddel in de strijd: Roofvogels met chip beveiligd - Nieuwe vogelsoorten in de kooi.
- VOGELS, Vogelbescherming, jrg 13 no 77, sept/okt. 1993-5:
Beschermd Biesbosch in de boot genomen - Een zeldzame vogel onder de ornithologen: Rob Bijlsma - Tweede Kamer moet kiezen: schieten of genieten - Mysterie van de trek nog lang niet ontraadseld.
- Idem, jrg 13 no 78, november/december 1993+6:
Vogelhouders willen meer soorten in de kooi - Verslingerd aan de Raaf - Zangvogels pesten uilen - Wat is de beste vogelgids? - Dwaalgasten en veel watervogels in de late herfst.
- ONZE WAARD, Natuur- en Vogelwacht De Alblasserwaard, jrg 24 no 4, dec.1993:
De Ooievaars uit Sliedrecht - Resultaten wintervogeltelling 1992/93.
- DE WIJDE BLIK, Stichting Milieutijdschrift, jrg 10 no 3, december 1993:
Voorbeeldplan Vechtplassen - Boeren bij de Vecht - De Muskusrat, mooi maar ondermijnend - PEN-eiland.

VELDWAARNEMINGEN

Waarnemingen Overzicht (1)				
Samengesteld door Laura Mudde				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Dodaars	1	1993-10-30	Vaart Muiden	M.Doomveld.
Purperreiger	1	1993-10-05	Polder Achteraf Loosdrecht	J. Terlouw.
Purperreiger	1	1993-10-16	Egelshoek langs Kanaaldijk	W.Duurland.
Kleine Zwaan	233	1993-11-08	Eempolders 87a	A.C.Driessen.
Kleine Zwaan	4	1993-11-21	Keverdijkse polder t.h.v.Karnemelksloot	Jacques Meijer.
Wilde Zwaan	6	1994-01-12	Hilversumse Meent [weidegebied]	P.Schut.
Brandgans	35	1994-01-12	Hilversumse Meent [weide gebied]	P.Schut.
Nijlgans	7	1993-11-13	Polder Achteraf NW.Loosdrecht	J.Terlouw.
Nijlgans	6	1993-12-25	Stichtse Brug Blaricum	Jonkers/ de Graaf
Nijlgans	7	1993-12-27	Noordpolder beoosten Muiden	D.Jonkers/A.Liosi.
Nijlgans	19	1993-12-30	Heintjesrak-en Broekerpolder	v.d.Weyer/v.d.Kamp.
Smient	800	1994-01-09	Tussen eiland de Hoef en Gooimeerdijk	R.Th.Huizenga.
Krakeend	14	1993-11-07	zandafgraving t.ov.Oud Naarden	R.Th.Huizenga.
Wintertaling	1	1993-11-21	Goyergracht, Vakedijkje, Blaricum	D.Jonkers/M de Graaf
Nonnetje	1	1994-02-01	Noordpolder te Veld Eemnes	D.Jonkers.
Middelste Zaagbek	2	1994-01-01	56 voor Haven van Huizen	R.TH.Huizenga.
Grote Zaagbek	1	1994-01-13	Gracht Vesting Naarden	P.Schut.
Zwarte Wouw	1	1993-10-26	Muiderberg	Dutch Birding 5[6].
Bruine Kiekendief	1	1993-10-01	Naarderbos Naarden	Jonkers/Vermeule.
Blauwe Kiekendief	1	1993-11-19	Eempolder zuid	N.Dwars/Jonkers/Vermeule
Blauwe Kiekendief	1	1993-12-25	Stichtse brug Blaricum	D Jonkers/M.de Graaf
Havik	1	1993-12-27	Noordpolder beoosten Muiden	D Jonkers/A Liosi
Havik	1	1994-01-16	Naardermeent	D.Jonkers/M de Graaf
Sperwer	1	1993-12-05	langs Meentweg	R.Th. Huizenga.
Sperwer	1	1993-12-28	"Gooilust" 's-Graveland	Sl.en A. Visser.
Buizerd	2	1993-10-12	bij Eukeberg	R Th Huizenga.
Visarend	1	1993-10-10	Gooimeer by Huizerpier Huizen.	D A Jonkers.
Smelleken	1	1993-11-16	Corversakker Hilversum	N.Dwars.
Smelleken	1	1994-01-01	Maatpolder Eemnes	D.Jonkers.
Slechtvalk	1	1993-11-08	Oostermeent Blaricum	A.C.Driessen.
Waterral	1	1994-01-08	Gooimeer t.h.v.Eukenberg	D.Jonkers.
Goudplevier	33	1993-12-11	de Kampen/Oostermeent Blaricum.	D.A.Jonkers
Kemphaan	6	1993-07-31	Oostermeent Blaricum	I v Woersem.
Kemphaan	5	1993-11-19	Zuidpolder te Veen	A.Vermeule/N.Dwars/D.Jonkers.
Bokje	1	1993-11-28	Gooiergracht Blaricum.	D Jonkers/M de Graaf
Watersnip	2	1993-11-21	Keverdijksepolder	Jacques Meijer
Watersnip	1	1994-01-09	bij poel Waranda Bergen 056	R.Th.Huizenga.
Wulp	2	1993-11-29	O55D Gooimeerkust	R.TH.Huizenga.
Witgatje	1	1994-01-01	Zuidpolder te Veld Eemnes	D.Jonkers.
Oeverloper	3	1993-09-05	Slikveld west Stichtse brug	J. van Gastel.
Oeverloper	1	1993-10-01	Huizer Pier Huizen	Jonkers/Vermeule.
Bosuil	1	1993-10-28	Oud Bussummerweg Huizen	M.Doomveld.
Ransuil	13	1993-11-19	Elzenlaan Hilversum	B.en N.Dwars.
IJsvogel	1	1993-10-10	4B Oostermeent Naarden	Driessen/Langendorff
IJsvogel	1	1993-11-13	Tienh.kanaal/Breukelerveense plas Loosdr	J.Terlouw.
IJsvogel	1	1993-11-21	Sloot Sportpark/Echobos Muiderberg	P.Schut.
IJsvogel	1	1993-12-12	Naarderbos westkant v. roeiplas/sloot	F.Beffers.
Groene Specht	1	1993-10-05	Noorderbegraafplaats Hilversum	A.Vermeule.
Groene Specht	1	1993-11-14	Nw Bussummerheide bij Langerhuizerweg	R.Th.Huizenga.
Groene Specht	1	1993-11-16	Hilverbek 's Graveland	N.Dwars.

Waarnemingen Overzicht (2)				
Samengesteld door Laura Mudde				
Soort	Aantal	Datum	Plaats	Waarnemer
Groene Specht	1	1993-11-18	Hilverbeek Kortenhoef	M.C.G.Matthijssen.
Zwarte Specht	1	1993-11-12	Spanderswoud	A.Vermeule.
Zwarte Specht	1	1993-12-12	Landgoed "Oud Bussum"	Willem Weitjens.
Zwarte Specht	1	1994-01-16	A 27 bij K.N.P.Hilversum	D.Jonkers.
Grote Bonte Specht	2	1993-11-18	Hilverbeek Kortenhoef	M.Matthijssen.
Veldleeuwerik	80	1993-10-19	Corversakker,Corversbos,H'sum.	Maryn Prins.
Strandleeuwerik	2	1993-10-24	Pampushaven/ Oostvaardersdijk	Rosier/ v.d.Bedum
Boerenzwaluw	1	1993-10-02	Noordermeent [Hilversumse Meent]	Pieter Schut.
Waterpieper	6	1993-11-21	Egelshoek,Tienhovense plassen,vliegv.H's	Marijn Prins
Waterpieper	8	1993-12-27	Oostermeent/deKampen Blaricum	D.Jonkers/A.Liosi.
Waterpieper	7	1993-12-27	de Kampen Blaricum	D.Jonkers.
Grote Gele Kwikstaart	2	1993-10-08	Goyergracht bij bosje van Six	L.v.d.Poel.
Grote Gele Kwikstaart	2	1994-01-07	Laarderwasmeer.	N.J.Dwars.
Witte Kwikstaart	3	1993-11-19	Eempolder zuid	A.Vermeule/N.Dwars/D.Jonkers.
Witte Kwikstaart	2	1993-11-27	Eempolder zuid t.h.v.sluis	Jonkers/v.d.Weyer/Vermeule.
Tapuit	1	1993-10-01	Gooimeer Huizen	D.Jonkers/A.Vermeule
Beflijster	1	1993-10-10	053 Naarden [Oostermeent]	Driessen/Lancendorff
Kramsvogel	37	1993-11-21	Keverdykse polder [Kreugerlaan]	Jacques Meyer.
Grote Lijster	1	1994-01-01	Meentzoom Blaricum	D.Jonkers/M de Graaf
Zwartkop	1	1993-10-26	In tuin Bilderdijklaan H'sum	Marijn Prins
Tjiftjaf	1	1993-12-25	4e Kwadrant Huizen	D.Jonkers/M.de Graaf
Vuurgoudhaantje	3	1993-11-09	in tuin F.van Edenlaan H'sum	Marijn Prins.
Vuurgoudhaantje	1	1993-11-27	Slangekruid Huizen	A.C.Driessen.
Glanskop	3	1993-11-24	bomen Schuttersweg/G.v.Mesdagweg H'sum	Marijn Prins.
Glanskop	3	1993-11-24	in bomen Schuttersweg/vMesdagweg H'sum	M Prins.
Kuifmees	7	1993-12-05	055A langs Langerhuizenweg	R.Th.Huizenga
Zwarte Mees	2	1993-11-24	bomen schuttersweg/Gv.Mesdagweg h'sum	Marijn Prins.
Boomkruiper	3	1993-11-18	Hilverbeek Kortenhoef	M.Matthijssen.
Klapekster	1	1993-12-12	Dammerkade [25/26a]	A M v.d Poel.
Klapekster	1	1993-14-11	Dammerkade/Stichtsche-Ankeveense plassen	F.H.v.d.Weyer.
Roek	1	1993-10-30	Naardermeer	M.Y.Doorveld.
Bonte Kraai	3	1993-11-08	Oostermeent Blaricum	A.C.Driessen
Ringmus	5	1993-11-20	Rietmeent Hilversum	P.Schut.
Keep	10	1993-12-12	Dammerkade [25/26a]	L.M.v.d. Poel.
Groenling	8	1993-10-27	Rand Atletiekbaan Huizen	J. v.Gastel.
Sijs	36	1993-11-16	Bantam	N.Dwars.
Sijs	60	1994-01-12	Meerkade Naardermeer	P.Schut.
Grote Barmsijs	9	1993-10-19	Boven Bilderdijklaan H'sum	Marijn Prins.
Kleine Barmsijs	1	1993-12-05	't Googh Ankeveen	D Jonkers/M de Graaf
Kleine Barmsijs	3	1993-11-02	over Corversakker,Corversbos,H'sum.	Marijn Prins.
Kruisbek	1	1993-10-31	MOC/Nootweg Hilversum	D.Jonkers/M.de Graaf
Goudvink	1	1994-01-12	Meerkade Naardermeer	P.Schut.
Goudvink	3	1993-11-16	Hilverbeek 'sGraveland	N.Dwars.
Appelvink	1	1993-11-24	bomen Schuttersweg/G.v.Mesdagweg H'sum	Marijn Prins.
Appelvink	1	1993-11-24	in bomen Schuttersweg/v Mesdagweg H'sum	M Prins.
Ijsgors	1	1993-11-29	Corversakker,Corversbos H'sum	Marijn Prins

RECTIFICATIE

In de lijst met waarnemingen in De Korhaan van december 1993 (27;5) is tot onze spijt een foute waarneming geslopen. Het betrof hier de melding van een Frater met jongen.

De Frater broedde vorig jaar niet in ons land en heeft dat ook nog nooit gedaan. Er zijn geen aanwijzingen dat de Frater zijn broedterrein uitbreidt naar ons land.

Het ging hier waarschijnlijk om de waarneming van een Kneu met jongen, maar zekerheid was hierover na overleg met de waarnemster niet te krijgen.

Namens de subgroep Avifauna,

Guus Proost.

INDEX OP AUTEUR 27e jaargang 1993

Akker, R. van den	Het gaat goed met de Kerkuil in Gooi en omstreken	27(1) 25
Akker, R. van den	Kerkuilen in ons werkgebied vertonen stijgende lijn	27(5)146
Beusekom, R. van en C.J.G. Scharinga	Nieuwe kansen voor moerasvogels in Noord-Holland	27(5)140
Diessen, A.	Dag-auto-excursie naar Zeeland	27(2) 51
Duin, G. van en F. Vogelzang	Vogelrijkdom van de Vijfhoek (PEN-eiland) wordt bedreigd	27(5)137
Duurland, w.	Midwinterwatervogeltelling 1993	27(3) 80
Dijk, S. van	Broedvogels van het Laegisch Kamp 1992	27(3) 84
Houten, M. van	De ongewensten van polderland	27(4)118
Houten, M. van	Een nieuwe broedvogelsoort voor de Eempolders	27(5)144
Huizenga, R.	Excursie Stichtse Brug en omgeving	27(5)150
Jonkers, D.A.	Uitzonderlijk vroeg broedgeval van een Holenduif	27(2) 50
Jonkers, D.A.	Oeverfiltratie als oplossing voor drinkwaterbereiding	27(2) 60
Jonkers, D.A.	Vier uur uit het leven van een Bosuilbroedsel	27(3) 90
Jonkers, D.A.	Exoot in Blaricumse tuin: een Roodoorbuulbuul	27(4)108
Jonkers, D.A.	Watervogeltellingen Gooimeerkust zijn zeer belangrijk	27(4)111
Jonkers, D.A.	Waar blijven de waarnemingen van Groene spechten?	27(4)115
Jonkers, D.A.	De Oevrzwaluw in ons werkgebied: stijgende lijn in 1993	27(5)129
Jonkers, D.A.	Gierzwaluwen met jongen in september	27(5)143
Jonkers, D.A.	Meer Huiszwaluwnesten in 1993 in het vizier	27(5)147
Kal, J.	Kanoetstrandloper	27(2) 64
Kapteyn, K.	Verblijfplaatsen van vleermuizen in Noord-Holland	27(3) 89
Klaveren, A. van	Juli-oogst (Telpost Corversbos)	27(4)105
Klippel, N.	Eempoldertellingen in 1992	27(4)110
Kloosterman, R.	Stichting Knobbelswanenplatform	27(3) 93
Kloosterman, R.	Sport- en consumptiejacht langs de kust van Muiderberg	27(4)103
Kloosterman, R.	Nieuws van de subgroep Natuurbescherming	27(5)157
Kloosterman, R.	Knobbelswanen-symposium te Amersfoort	27(5)160
Kole, R.	Aandacht voor de Veldleeuwerik	27(1) 34
Kraal, M.	Verslag voorjaarsweekend Texel, 14 t/m 16 mei 1993	27(3) 88
Lam, E.	Wilgen knotten met Nardinclant	27(5)135
Lonink, I.	Auto-wandeleexcursie naar Oudekerkerplas en Amsterdamse Bos	27(2) 58
Majoor, F.	Fourageer- en slaapplaatsen van Kokmeeuwen in het Gooi	27(5)152
Poel, G. van der	Geslachtsonderscheid bij Futen	27(2) 53
Poel, G. van der	Het opnemen van vogelgeluiden	27(2) 65
Ruiter, P.	VWG adviseert voor vernieuwingsplan Hilversumse Oude Haven	27(1) 29
Ruiter, P.	Jagers verstoren vogelrust in IJmeer bij Muiden	27(1) 36
Schut, P. (red.)	Broedvogels van de Zuiderheide en omgeving Heidebloem in 1990	27(1) 23
Schut, P.	De internationale ambities van Vogelbescherming Nederland	27(2) 49
Schut, P. (red.)	Broedvogels van het eiland De Dode Hond in 1992	27(2) 56
Schut, P.	Zilveren Anjer voor Jaap Taapken: "Een sprookje"	27(3) 76
Schut, P. (red.)	Bewoners van nestkasten in het Gooi in 1992	27(3) 85
Schut, P. (red.)	VVV Gooi en Vechtstreek vindt Goudvink Goois symbool	27(4)107
Schut, P. (red.)	Overleven van Nederlandse Lepelaar hangt af van Noord-Holland	27(4)112
Taapken, J.	Overdenking over het noteren en publiceren van waarnemingen	27(2) 62
Taapken, J.	Bosuilen en Holenduiven in houtbetonkasten	27(3) 86
Velde, E. van der	Excursie Zanddijk op 1 mei 1993	27(3) 77
Vermeule, A. en N. Dwars	Wilgengors bij telpost Corversbos in Hilversum	27(5)131
Voogd, R.	Excursie Hondsbossezeeuwering, de Putten en Noorderpier IJmuiden	27(5)162
Weitjens, W.	Watervogeltelling Gooimeerkust 1992/1993	27(3) 78
Weijer, F. van de	Inventarisatie van Steenuilen in 1993	27(5)133
Weijer, F. van de	Ochtend-excursie naar de Vijfhoek bij Muiden (PEN-eiland)	27(5)161
Woerseem, I. van en M. van Houten	Weidevogelbescherming Blaricumse Meent 1992	27(1) 32
Woerseem, I. van	Fietsexcursie Eempolders, november 1992	27(1) 33
Woerseem, I. van	Resultaten nestbescherming 1993	27(4)114
Zon, R. van	Waarnemingen aan het "Schelpenstrand"	27(5) 136

LIJST VAN ADRESSEN DIE U NODIG KUNT HEBBEN

Postadres VWG: VWG Het Gooi e.o., Postbus 1028, 1200BA Hilversum
Postrekening 2529179 t.n.v. Penningmeester VWG Het Gooi e.o.

Het Vogelwerkgroep Bestuur:

Voorzitter	: R.A.Kole	Torenvalk 22	3752 SK Bunschoten	03499-82303
Sekretaris	: P.Ruiter	Bilderdijklaan 16	3743 HS Baarn	02154-24140
Penningmeester	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	02940-11683
Lid	: L.J.Dwars-Van Achterbergh	Prinsenstraat 15	1211 LS Hilversum	035-233973
SG Avifauna	: G.M.L.Proost	Oostergo 15	1274 JS Huizen	02152-51661
SG Eempolders	: R.van Veen	Hoflaan 17	1241 XL Kortenhoef	035-563642
SG Nestkasten	: D.A.Jonkers	Koggewagen 3	1261 KA Blaricum	02152-60456
SG Propaganda	: R.v.d.Akker	Gooiergracht 15	1251 VA Laren	02153-83071
SG Vogelcursus	: P.van der Poel	Siriusstraat 25	1223 AC Hilversum	035-831592
SG Excursies	: J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	02154-18804
SG Korhaan	: P.Schut	Rietmeent 98	1218 AZ Hilversum	02159-36811
SG Natuurbescherming	: R.Kloosterman	Korte Singel 16	1402 SJ Bussum	02159-10562

Waarnemingskaartjes:

Inzenden	: L.Mudde	Slauerhoffstraat 6	1382 RR Weesp	02940-11683
Afhalen	: R.G.Moolenbeek	Mr.J.C.Bührmannlaan.42	1244 PH Ankeveen	035-562641
	L.Reddingius	Gr.W.den Oudelaan.22	1412 AV Naarden	02159-42508
	W.J.A. Hoeffnagel	Krekelmeent 72	1218 ED Hilversum	02159-19356
	P.v.d.Poel	Siriusstraat 25	1223 AL Hilversum	035-831592
	J.J.M.van Velsen	Dotterbloemlaan 39	3742 ED Baarn	02154-18804

Waarnemingskaartjes kunnen bij alle bestuursleden worden ingeleverd.

Andere Nuttige Adressen:

Controleur Vogelwet	: R.G.Moolenbeek	Mr.J.C.Bührmannlaan.42	1244 PH Ankeveen	035-562641
Consulent Vogelbescherming en Vrije Vogelreservaten:	R.Kloosterman	Korte Singel 16	1402 SJ Bussum	02159-10562
Aanmelding Vogelcursus	: A.v.Klaveren-Van Oord	Berkenhof 3	1241 VP Kortenhoef	035-561426
Vogelasiel	: W.van Ingen-Den Oude	J.v.Schimmelstr.6	1411 VS Naarden	02159-45658

Voor ongelukken en/of problemen, welke ontstaan tijdens activiteiten van de Vogelwerkgroep, is de vereniging op geen enkele wijze verantwoordelijk te stellen.

Contributie: Voor leden f. 20,- (minimaal), huisgenootleden f. 7,50 (minimaal).

Bij voorkeur betalen aan het begin van het kalenderjaar met de van ons ontvangen acceptgirokaart.

Opzegging van het lidmaatschap dient te geschieden vóór 1 november van elk kalenderjaar.

In verband met de afsluiting der boeken door de penningmeester dienen declaraties voor gemaakte kosten vóór 1 december bij de coördinator van de betreffende subgroep te worden ingediend.

" De Korhaan "
Uitgave Vogelwerkgroep Het Gooi e.o.
Postbus 1028 , 1200 BA Hilversum

port betaald
Hilversum

XH 3016104 G
J W LECLERCQ

VT HOFFSTR 28
1223EE HILVERSUM